॥ శ్రీహరిః ॥

1026

పంచసూక్తములు - రుద్రము

(సస్వరము)

पंचसूक्तमुलु - रुद्रमु - सस्वरमु (तेलुगु)

GITA PRESS, GORAKHPUR

గోరఖ్‌పూర్ - ఉత్తరప్రదేశ్

1026

॥ శ్రీహరిః ॥

పంచసూక్తములు - రుద్రము

(సస్వరము)

पंचसूक्तमुलु - रुद्रमु - सस्वरमु (तेलुगु)

త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ
త్వమేవ బంధుశ్చ సఖా త్వమేవ ।
త్వమేవ విద్యా ద్రవిణం త్వమేవ
త్వమేవ సర్వం మమ దేవదేవ ॥

సంకలనము

మదునూరి వెంకటరామ శర్మ

గీతాప్రెస్

గోరఖ్‌పూర్ - ఉత్తరప్రదేశ్

॥ హర హర మహాదేవ ॥

అక్షరాంజలి

యో వేదా దౌ స్వరః ప్రోక్తో వేదాంతే చ ప్రతిష్ఠితః ।
తస్య ప్రకృతిలీనస్య యః పరస్సమహేశ్వరః ॥

మహేశ్వరుడు, ఈశ్వరుడు, పరమశివుడు, సదాశివుడు, మహాదేవుడు, రుద్రదేవుడు, శంకరుడు, మంగళకరుడు, అభిషేకప్రియుడు, ఆశుతోషుడు, స్తోత్రప్రియుడు, భోళాశంకరుడు – నిరంతరము ప్రేమభక్తితో కూడిన సంతతధారగా, అభిషేకించిన భక్తులకు అడగకుండానే కావలసినవన్నింటినీ సమకూర్చెడు దయామయుడు, అవ్యాజప్రేమమయుడు ఆ పరమేశ్వరుడు.

'పంచసూక్తములు-రుద్రము' అను పుస్తకమునకు తెలుగువారు చూపిన ఆదరాభిమానములకు మేమెంతయో కృతజ్ఞులము. కొందరి సూచనలు, సలహాలను పురస్కరించుకొని మలికూర్పుగా ఈ పుస్తకమునందు రుద్రాభిషేకవిధిని చేర్చనైనది. అభిషేకవిధికి అవసరమగు వారపూజ, తర్పణవిధితోబాటుగా పంచామృతస్నానము మరియు వివిధ ద్రవ్యములతో కూడిన అభిషేకవిధిని ఇందులో చేర్చనైనది. ఇంతేగాక, సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ మంత్రములను విడిగా చేర్చి, వాటి విశిష్టతను గూర్చి సంక్షిప్తముగా పరిచయము చేయబడినది. పుటలు పెరిగినప్పటికినీ అవసరమగు సామగ్రి ఒకచోట అందించుటకు కృషిచేయనైనది. శాస్త్రీయముగా, సస్వరముతో ఈ పుస్తకమును తీర్చిదిద్ది అందించిన **మదునూరి వెంకటరామశర్మ**గారికి మా ధన్యవాదములు. మలికూర్పుతో మీ చేతికి అందింపబడిన ఈ పుస్తకము మునుపటికంటె మరింత ఎక్కువగా మీ ఆదరాభిమానములను దోచుకొనగలదని మా విశ్వాసము.

శంకరస్య చరితాకథామృతం చంద్రశేఖర గుణానుకీర్తనమ్ ।
నీలకంఠతమపాదసేవనం సంభవంతు మమజన్మజన్మని ॥

అందించుట మా వంతు – ఆదరించుట మీ వంతు

– ప్రకాశకులు

॥ శ్రీహరిః ॥

విషయానుక్రమణిక

❖ ❖ ❖

॥ ఓం శ్రీపరమాత్మనే నమః ॥

అథ శ్రీ పురుషసూక్తమ్

హరిః ఓమ్ తచ్ఛంయోరా వృణీమహే । గాతుంయజ్ఞాయ ।
గాతుం యజ్ఞపతయే ।
దైవీ స్వస్తిరస్తు నః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ ।
శం నో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే ।
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

ఓం సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ ।
స భూమిం విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠద్దశాంగులమ్ ॥ ౧

పురుష ఏవేదగ్ం సర్వమ్ । యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్ ।
ఉతామృతత్వ స్యేశానః । యదన్నేనాతిరోహతి ॥ ౨

ఏతావానస్య మహిమా । అతో జ్యాయాగ్శ్చ పూరుషః ।
పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని । త్రిపాదస్యామృతం దివి ॥ ౩

త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః । పాదోఽస్యేహాభవాత్పునః ।
తతో విష్వఙ్వ్యక్రామత్ । సాశనానశనే అభి ॥ ౪

తస్మాద్విరాడజాయత । విరాజో అధిపూరుషః ।
స జాతో అత్యరిచ్యత । పశ్చాద్భూమి మథో పురః ॥ ౫

యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత ।
వసంతో అస్యాఽసీదాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః ॥ ౬

సప్తాస్యాసన్పరిధయః । త్రిస్సప్తసమిధః కృతాః ।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః । అబధ్నన్పురుషం పశుమ్ ॥ ౭

తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాత మగ్రతః ।
తేన దేవా అయజంత । సాధ్యా ఋషయశ్చ యే ॥ ౮

తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । సంభృతం పృషదాజ్యమ్ ।
పశూగ్స్తాగ్శ్చక్రే వాయవ్యాన్ । ఆరణ్యాన్గ్రామ్యాశ్చ యే ॥ ౯

తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । ఋచస్సామాని జజ్ఞిరే ।
ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ । యజుస్తస్మాదజాయత ॥ ౧౦

తస్మాదశ్వా అజాయంత । యే కే చోభయాదతః ।
గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాత్ । తస్మాజ్జాతా అజావయః ॥ ౧౧

యత్పురుషం వ్యదధుః । కతిధా వ్యకల్పయన్ ।
ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ । కావూరూ పాదావుచ్యేతే ॥ ౧౨

బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్ । బాహూ రాజన్యః కృతః ।
ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః । పద్భ్యాగ్ం శూద్రో అజాయత ॥ ౧౩

చంద్రమా మనసో జాతః । చక్షోః సూర్యో అజాయత ।
ముఖాదింద్ర శ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయు రజాయత ॥ ౧౪

నాభ్యా ఆసీదంతరిక్షమ్ । శీర్ష్ణోద్యౌ స్సమవర్తత ।
పద్భ్యాం భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథా లోకాగ్ం అకల్పయన్ । ౧౫

వేదాహ మేతం పురుషం మహాంతమ్ ।
ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే ।
సర్వాణి రూపాణి విచిత్య ధీరః ।
నామాని కృత్వాఽ భివదన్ యదాస్తే ॥ ౧౬

ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార ।
శక్రః ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశ శ్చతస్రః ।
తమేవం విద్వా నమృత ఇహ భవతి ।
నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే ॥ ౧౭

యజ్ఞేన యజ్ఞ మయజంత దేవాః
తాని ధర్మాణి ప్రథమా న్యాసన్ ।
తే హ నాకం మహిమానస్సచన్తే
యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సంతి దేవాః ॥ ౧౮

అద్భ్యస్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ ।
విశ్వకర్మణ స్సమవర్తతాధి ।
తస్య త్వష్టా విదధ ద్రూపమేతి ।
తత్పురుషస్య విశ్వమాజాన మగ్రే ॥ ౧౯

వేదాహ మేతం పురుషం మహాంతమ్ ।
ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ।
తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి ।
నాన్యః పంథా విద్యతేఽయనాయ ॥ ౨౦

ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అంతః ।
అజాయమానో బహుధా విజాయతే ।
తస్య ధీరాః పరిజానంతి యోనిమ్ ।
మరీచీనాం పద మిచ్ఛంతి వేధసః ॥ ౨౧

యో దేవేభ్య ఆతపతి । యో దేవానాం పురోహితః ।
పూర్వో యో దేవేభ్యో జాతః । నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే ।
రుచం బ్రాహ్మం జనయంతః । దేవా అగ్రే తదబ్రువన్ ।
యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్ । తస్య దేవా అసన్ వశే ॥౨౨

హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ । అహోరాత్రే పార్శ్వే ।
నక్షత్రాణి రూపమ్ । అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్ ।
ఇష్టం మనిషాణ । అముం మనిషాణ । సర్వం మనిషాణ ॥ ౨౩

ఓమ్ తచ్ఛంయోరా వృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ ।
గాతుం యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తు నః ।
స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ ।
శం నో అస్తు ద్విపదే । శం చతుష్పదే ॥

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ ఇతి శ్రీ పురుషసూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ నారాయణ సూక్తమ్
(మహామంత్రపుష్పమ్)

ఓం ॥ సహస్ర శీర్షం దేవం విశ్వాక్షం విశ్వశంభువమ్ ।
విశ్వం నారాయణన్దేవమ్ అక్షరం పరమం పదమ్ ॥ ౧

విశ్వతః పరమా న్నిత్యం విశ్వం నారాయణగ్ం హరిమ్ ।
విశ్వ మేవేదం పురుషస్తద్విశ్వ ముపజీవతి ॥ ౨

పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివ మచ్యుతమ్ ।
నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం పరాయణమ్ ॥ ౩

నారాయణ పరోజ్యోతి రాత్మా నారాయణః పరః ।
నారాయణ పరం బ్రహ్మ తత్త్వం నారాయణః పరః ।
నారాయణ పరో ధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః ॥ ౪

యచ్చ కించి జ్జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతేఽపి వా ।
అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణః స్థితః ॥ ౫

అనన్తమవ్యయం కవిగ్ం సముద్రేఽన్తం విశ్వ శంభువమ్ ।
పద్మకోశ ప్రతీకాశగ్ం హృదయం చాప్యధోముఖమ్ ॥ ౬

అధో నిష్ట్యా వితస్త్యాన్తే నాభ్యా ముపరి తిష్ఠతి ।
జ్వాలమాలాకులం భాతి విశ్వస్యాఽయతనం మహత్ ॥ ౭

సన్తతగ్ం శిలాభిస్తు లంబత్యాకోశసన్నిభమ్ ।
తస్యాన్తే సుషిరగ్ం సూక్ష్మం తస్మిన్ సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౮

తస్య మధ్యే మహానగ్ని ర్విశ్వార్చి ర్విశ్వతో ముఖః ।
సోఽగ్రభుగ్విభజన్ తిష్ఠ న్నాహార మజరః కవిః ।
తిర్యగూర్ధ్వ మధశ్శాయీ రశ్మయ స్తస్య సంతతా ॥ ౯

సన్తాపయతి స్వం దేహ మాపాదతల మస్తకః ।
తస్య మధ్యే వహ్ని శిఖా అణీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితః ॥ ౧౦

నీలతో యదమధ్యస్థా ద్విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా ।
నీవారశూకవత్తన్వీ పీతాభా స్వత్యణూపమా ॥ ౧౧

తస్యా శ్శిఖాయా మధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః ।
స బ్రహ్మ స శివ స్సహరి స్సేన్ద్ర స్సోఽక్షరః పరమస్స్వరాట్ ॥ ౧౨

ఓం తద్బ్రహ్మ । ఓం తద్వాయుః । ఓం తదాత్మా । ఓం తత్సత్యం ।
ఓం తత్సర్వం । ఓం తత్పురోర్నమః ।
అన్తశ్చరతి భూతేషు గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు ।
త్వం యజ్ఞస్త్వం వషట్కారస్త్వమింద్రస్త్వగ్ం
రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతిః ।
త్వం తదాప ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం
బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ ౧౩

॥ ఇతి శ్రీనారాయణ సూక్తమ్ ॥

యోఽపాం పుష్పం వేద । పుష్పవాన్ ప్రజావాన్
పశుమాన్ భవతి । చన్ద్రమావా అపాం పుష్పం ।
పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భవతి ॥ ౧౪

య ఏవం వేద ।
యోఽపా మాయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
అగ్ని ర్వా అపా మాయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ।
యోఽగ్నే రాయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
ఆపో వా అగ్నేరాయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ॥ ౧౫

య ఏవం వేద ।
యోఽపా మాయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
వాయు ర్వా అపా మాయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ।
యో వాయో రాయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
ఆపో వై వాయో రాయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ॥ ౧౬

య ఏవం వేద ।
యోఽపా మాయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
అసౌ వై తపన్నపా మాయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ।
యోఽముష్యతపత ఆయతనం వేద । ఆయతనవాన్ భవతి ।
ఆపో వా అముష్యతపత ఆయతనం । ఆయతనవాన్ భవతి ॥ ౧౭

య ఏ॒వం వేద ।
యోఽపా మా॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
చ॒న్ద్రమా॒ వా అ॒పా మా॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
యశ్చ॒న్ద్రమ॑స ఆ॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
ఆపో॒ వై చ॒న్ద్రమ॑స ఆ॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ॥ ౧౮

య ఏ॒వం వేద ।
యోఽపా మా॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
నక్ష॑త్రాణి॒ వా అ॒పా మా॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
యో నక్ష॑త్రాణా మా॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
ఆపో॒ వై నక్ష॑త్రాణా మా॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ॥ ౧౯

య ఏ॒వం వేద ।
యోఽపా మా॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
ప॒ర్జన్యో॒ వా అ॒పా మా॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
యః ప॒ర్జన్య॑స్యాఽఽయత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
ఆపో॒ వై ప॒ర్జన్య॑స్యా॒ఽఽయత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ॥ ౨౦

య ఏ॒వం వేద ।
యోఽపా మా॒యత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
స॒ంవ॒త్స॒రో వా అ॒పా మా॒యత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
యస్స॑ంవత్స॒రస్యాఽఽయత॑న॒ం వేద । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ।
ఆపో॒ వై స॑ంవత్స॒రస్యా॒ఽఽయత॑నం । ఆ॒యత॑నవాన్ భవతి ॥ ౨౧

య ఏవం వేద।
యోఽప్సు నావం ప్రతిష్ఠితాం వేద । ప్రత్యేవ తిష్ఠతి ॥ ౨౨

కిం త ద్విష్ణో ర్బల మాహుః। కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్।
ఏకో యద్ధారయ ద్దేవః। రేజతీ రోదసీ ఉభే ॥ ౨౩

వాతా ద్విష్ణో ర్బల మాహుః। అక్షరాద్దీప్తి రుచ్యతే।
త్రిపదా ద్ధారయ ద్దేవః। యద్విష్ణో రేకముత్తమమ్ ॥ ౨౪

ఆతనుష్వ ప్రతనుష్వ ఉద్ధమాధమ సంధమ।
ఆదిత్యే చంద్ర వర్ణానాం గర్భమా ధేహి యః పుమాన్ ॥ ౨౫

ఇత స్సిక్తగ్ం సూర్యగతం చంద్రమసే రసంకృధి।
వారాదం జనయాగ్రేగ్నిం య ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే ॥ ౨౬

ఓం పురుషస్య విద్మ సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహి।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। మహాదేవాయ ధీమహి।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। వక్రతుండాయ ధీమహి।
తన్నో దంతిః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। చక్రతుండాయ ధీమహి।
తన్నో నందిః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। మహాసేనాయ ధీమహి।
తన్నష్షణ్ముఖః ప్రచోదయాత్॥

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। సువర్ణ పక్షాయ ధీమహి।
తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్॥

ఓం వేదాత్మనాయ విద్మహే। హిరణ్య గర్భాయ ధీమహి।
తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్॥

ఓం నారాయణాయ విద్మహే। వాసుదేవాయ ధీమహి।
తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్॥

ఓం వజ్రనఖాయ విద్మహే। తీక్ష్ణదగ్‌స్ట్రాయ ధీమహి।
తన్నో నారసిగ్ంహః ప్రచోదయాత్॥

ఓం భాస్కరాయ విద్మహే । మహద్ద్యుతికరాయ ధీమహి।
తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్॥

ఓం వైశ్వానరాయ విద్మహే । లాలీలాయ ధీమహి।
తన్నో అగ్నిః ప్రచోదయాత్॥

ఓం కాత్యాయనాయ విద్మహే । కన్యకుమారి ధీమహి।
తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్॥

సహస్ర పరమా దేవీ శతమూలా శతాంకురా ।
సర్వగ్ం హరతు మే పాపం దూర్వా దుస్స్వప్ననాశనీ ॥ ౨౭

కాండాత్కాండాత్ ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషఃపరి
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేనచ ।
యా శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి ॥ ౨౮

తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ।
అశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే విష్ణుక్రాంతే వసుంధరా ।
శిరసా ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ।
భూమిర్ ధేనుర్ ధరణీ లోకధారిణీ ।

ఉద్ధృతాఽసి వరాహేణ కృష్ణేన శతబాహునా ।
మృత్తికే హనమే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ॥
మృత్తికే బ్రహ్మ దత్తాసి కాశ్యపేనాభి మంత్రితా ।
మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥
మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మే నిర్ణుద మృత్తికే ।
త్వయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥ ౨౯

ఓం నిధనపతయే నమః । ఓం నిధనపతాంతికాయ నమః ।
ఓం ఊర్ధ్వాయ నమః । ఓం ఊర్ధ్వలింగాయ నమః ॥

ఓం హిరణ్యాయ నమః । ఓం హిరణ్యలింగాయ నమః ॥

ఓం సువర్ణాయ నమః । ఓం సువర్ణలింగాయ నమః ॥

ఓం దివ్యాయ నమః । ఓం దివ్యలింగాయ నమః ॥

ఓం భవాయ నమః । ఓం భవలింగాయ నమః ॥

ఓం శర్వాయ నమః । ఓం శర్వలింగాయ నమః ॥

ఓం శివాయ నమః । ఓం శివలింగాయ నమః ॥

ఓం జ్వలాయ నమః । ఓం జ్వలలింగాయ నమః ॥

ఓం ఆత్మాయ నమః । ఓం ఆత్మలింగాయ నమః ॥

ఓం పరమాయ నమః । ఓం పరమలింగాయ నమః ॥

ఏ తథ్సోమస్య సూర్యస్య సర్వలింగగ్ం
స్థాపయతి పాణిమంత్రం పవిత్రమ్ ॥ ౩౦

సద్యో జాతం ప్రపద్యామి సద్యో జాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతి భవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥ ౩౧

వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః
శ్రేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః

కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో

బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో

బలప్రమథనాయ నమస్సర్వ
భూతదమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥ ౩౨

అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యో ఘోరఘోరతరేభ్యః ।
సర్వేభ్యః సర్వశర్వేభ్యో నమస్తేఅస్తురుద్రరూపేభ్యః ॥ ౩౩

(ఓం) తత్పురుషాయ విద్మహే । మహాదేవాయ ధీమహి ।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౩౪

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ
హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽంబికా పతయ
ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః ॥ ౩౫

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణ పింగళమ్ ।
ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వ రూపాయవై నమోనమః ॥ ౩౬

రాజాధిరాజాయ ప్రసహ్య సాహినే ।
నమో వయం వైశ్రవణాయ కుర్మహే ।
స మే కామా న్కామ కామాయ మహ్యామ్ ।
కామేశ్వరో వైశ్రవణో దదాతు ।
కుబేరాయ వైశ్రవణాయ మహారాజాయ నమః ॥ ౩౭

(ఓం తద్బ్రహ్మ । ఓం తద్వాయుః । .... భూర్భువస్సువరోమ్ ॥)

ఓం స్వస్తి సామ్రాజ్యం భోజ్యం స్వారాజ్యం
వైరాజ్యం పారమేష్ఠ్యం రాజ్యం మహారాజ్య
మాధిపత్యమయం సమంత పర్యా ఈస్యాత్ ॥ ౩౮

సార్వభౌమ స్సార్వాయుషః । ఆంధాతాపరార్థాత్ ।
పృథివ్యై సముద్రపర్యంతాయా
ఏకరాదితి । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ౩౯

మరుతః పరివేష్టారో మరుత్తస్యా వసన్గృహే ॥
ఆవిక్షితస్య కామప్రే ర్విశ్వేదేవా స్సభాసద ఇతి ।
అథైతం విష్ణవే చరుం నిర్వపతి ।
యజ్ఞోవై విష్ణుః । యజ్ఞ ఏవాం తతః ప్రతితిష్ఠతి ।
సోఽత్రజుహోతి । విష్ణవే స్వాహా ।
యజ్ఞాయ స్వాహా । ప్రతిష్ఠాయై స్వాహేతి ॥ ౪౦

నారాయణాయ విద్మహే । వాసుదేవాయ ధీమహి ।
తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥

మహాదేవ్యై చ విద్మహే । విష్ణుపత్న్యై చ ధీమహి ।
తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ ॥

హంస హంసాయ విద్మహే । పరమహంసాయ ధీమహి ।
తన్నో హంసః ప్రచోదయాత్ ॥

ఈశాన స్సర్వ విద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాం
బ్రహ్మాఽధిపతి ర్బ్రహ్మణోఽధిపతి ర్బ్రహ్మా శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥ ౪౧

॥ ఇతి మహామంత్రపుష్పమ్ ॥

అథ శ్రీసూక్తమ్

ఓం ॥ హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణ రజతస్రజామ్ ।
చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహ ॥ ౧

తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం విన్దేయం గామశ్వంపురుషానహమ్ ॥ ౨

అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాదప్రబోధినీమ్ ।
శ్రియం దేవీముపహ్వయే శ్రీర్మా దేవీజుషతామ్ ॥ ౩

కాంసోస్మి తాం హిరణ్యప్రాకారా మార్ద్రాం జ్వలంతీం
తృప్తాం తర్పయన్తీమ్ ।
పద్మే స్థితాం పద్మవర్ణాన్తామి హోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ ౪

చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలంతీం
శ్రియం లోకే దేవజుష్టా ముదారామ్ ।
తాం పద్మినీమీం శరణ మహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీ
ర్మే నశ్యతాన్త్వాం వృణే ॥ ౫

ఆదిత్యవర్ణే తపసోఽధిజాతో వనస్పతిస్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః ।
తస్య ఫలాని తపసా నుదన్తు మాయా న్తరాయాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః॥౬

ఉపైతు మాం దేవసఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ ।
ప్రాదుర్భూతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మిన్కీర్తి మృద్ధిన్దదాతు మే ॥ ౭

క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీం నాశయామ్యహమ్ ।
అభూతి మసమృద్ధిఞ్చ సర్వాన్నిర్ణుద మే గృహాత్ ॥ ౮

గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ ౯

శ్రీ ర్మే భజతు అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు
మనసః కామ మాకూతిం వాచస్సత్యమశీమహి ।
పశూనాగ్ం రూప మన్నస్య మయి శ్రీశ్శ్రయతాం యశః ॥ ౧౦

కర్దమేన ప్రజాభూతా మయి సమ్భవ కర్దమ ।
శ్రియం వాసయ మే కులే మాతరం పద్మమాలినీమ్ ॥ ౧౧

ఆపస్స్రజన్తు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే ।
ని చ దేవీం మాతరం శ్రియం వాసయ మే కులే ॥ ౧౨

ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం పిఙ్గళాం పద్మమాలినీమ్ ।
చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ మావహ ॥ ౧౩

ఆర్ద్రాం యః కరిణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీమ్ ।
సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహ ॥ ౧౪

తామ్మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీమ్ ।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతం గావో
దాస్యోఽశ్వాన్ విన్దేయమ్పురుషానహమ్ ॥ ౧౫

యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వా జుహుయా దాజ్యమన్వహమ్ ।
శ్రియః పంచ దశర్చం చ శ్రీకామస్సతతం జపేత్ ॥ ౧౬

ఫలశ్రుతి

ఆనందః కర్దమశ్చైవ చిక్లీత ఇతి విశ్రుతాః ।
ఋషయస్తే త్రయః పుత్రాః స్వయం శ్రీరేవ దేవతా ॥ ౧౭

పద్మాననే పద్మఊరు పద్మాక్షీ పద్మసంభవే ।
త్వమ్మాం భజస్వ పద్మాక్షీ యేన సౌఖ్యం లభామ్యహమ్ ॥ ౧౮

అశ్వదాయి చ గోదాయి ధనదాయి మహాధనే ।
ధనం మే జుషతాం దేవీం సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ ౧౯

పుత్ర పౌత్ర ధనం ధాన్యం హస్త్యశ్వాజావిగోరథమ్ ।
ప్రజానాం భవసి మాతా ఆయుష్మంతం కరోతు మామ్ ॥ ౨౦

చంద్రాభాం లక్ష్మీ మీశానాం సూర్యాభాం శ్రియమీశ్వరీమ్ ।
చంద్ర సూర్యాగ్ని సర్వాభాం శ్రీమహాలక్ష్మీముపాస్మహే ॥ ౨౧

ధన మగ్నిర్ధనం వాయుర్ధనం సూర్యో ధనం వసుః ।
ధన మింద్రో బృహస్పతి ర్వరుణం ధన మశ్నుతే ॥ ౨౨

వైనతేయ సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహా ।
సోమం ధనస్య సోమినో మహ్యం దదాతు సోమినీ ॥ ౨౩

న క్రోధో న చ మాత్సర్యం న లోభో నాశుభా మతిః ।
భవంతి కృత పుణ్యానాం భక్తానాం శ్రీసూక్తం జపేత్సదా ॥ ౨౪

వర్షంతు తే విభావరి దివో అభ్రస్య విద్యుతః ।
రోహంతు సర్వబీజా న్యవ బ్రహ్మ ద్విషో జహి ॥ ౨౫

పద్మప్రియే పద్మిని పద్మహస్తే పద్మాలయే పద్మదళాయతాక్షి ।
విశ్వప్రియే విష్ణుమనోనుకూలే త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ ॥ ౨౬

యా సా పద్మాసనస్థా విపులకటితటీ పద్మపత్రాయతాక్షీ
గంభీరావర్తనాభి స్తనభరనమితా శుభ్ర వస్త్రోత్తరీయా ।
లక్ష్మీర్దివ్యైర్గజేంద్రై ర్మణిగణ ఖచితై స్స్నాపితాహేమకుంభైః
నిత్యం సాపద్మహస్తా మమ వసతు గృహే సర్వమాంగళ్యయుక్తా ॥ ౨౭

లక్ష్మీం క్షీరసముద్రరాజతనయాం శ్రీరంగధామేశ్వరీం
దాసీభూత సమస్త దేవ వనితాం లోకైక దీపాంకురామ్ ।
శ్రీమన్మందకటాక్షలబ్ధవిభవబ్రహ్మేంద్రగంగాధరాం
త్వాం త్రైలోక్య కుటుంబినీం సరసిజాం వందే ముకుందప్రియామ్ ॥౨౮

సిద్ధలక్ష్మీర్మోక్షలక్ష్మీర్జయలక్ష్మీస్సరస్వతీ ।
శ్రీలక్ష్మీర్వరలక్ష్మీశ్చ ప్రసన్నా మమ సర్వదా ॥ ౨౯

వరాంకుశౌ పాశమభీతిముద్రాం కరైర్వహంతీం కమలాసనస్థామ్ ।
బాలార్కకోటి ప్రతిభాం త్రినేత్రాం భజేఽహ మంబాం జగదీశ్వరీం తామ్॥ ౩౦

సర్వమంగళమాంగళ్యే శివే సర్వార్థసాధికే ।
శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోఽస్తు తే ॥ ౩౧

సక్తుమివ తితఉనా పునంతో యత్ర ధీరా మనసా వాచమక్రత ।
అత్రా సఖాయ స్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధి వాచి॥ ౩౨

ప్రణోదేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతీ ధీనామవిత్ర్యవతు ॥ ३३

గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీసా చతుష్పదీ ।
అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥ ३४

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీ సూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ భూసూక్తమ్

ఓమ్॥ భూమిర్భూమ్నా ద్యౌ ర్వరిణా న్తరిక్షం మహిత్వా ।
ఉపస్థేతే దేవ్యదితేఽగ్నిమన్నాద మన్నాద్యాయాదధే ॥ ౧

ఆయఙ్గౌఃపృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరం పునః ।
పితరఞ్చ ప్రయన్త్సువః ॥ ౨

త్రిగ్ంశద్ధామ విరాజతి వాక్పతఙ్గాయ శిశ్రియే ।
ప్రత్యస్య వహద్యుభిః ॥ ३

అస్య ప్రాణాదపానత్యన్తశ్చరతి రోచనా ।
వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః ॥ ४

యత్వా క్రుద్ధః పరోవపమన్యునా యదవర్త్యా ।
సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీపయామసి ।

యత్తే మన్యుపరోప్తస్య పృథివీ మనుదధ్వసే ।
ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ ॥ ౫

మేదినీ దేవీ వసుంధరా స్యాద్వసుధా దేవీ వాసవీ (వాసుకీ) ।
బ్రహ్మవర్చసః పితృణామ్ శ్రోత్రం చక్షుర్మనః ॥ ౬

దేవీ హిరణ్యగర్భిణీ దేవీ ప్రసోదరీ ।
సదనే సత్యాయనే సీద ॥ ౭

సముద్రవతీ సావిత్రీ ఆ(హ)నో దేవీ మహ్యంగీ(కీ) ।
మహో ధరణీ మహోఽత్యతిష్ఠత్ ॥ ౮

శృఙ్గే శృఙ్గే యజ్ఞే యజ్ఞే విభీషణీ
ఇన్ద్రపత్నీ వ్యాపినీ సరసిజ ఇహ ॥ ౯

వాయుమతీ జలశయనీ స్వయం ధారాజా
సత్యంతో పరిమేదినీ సోపరిధత్తంగాయ ॥ ౧౦

విష్ణుపత్నీం మహీం దేవీం మాధవీం మాధవప్రియామ్ ।
లక్ష్మీం ప్రియసఖీం దేవీం నమామ్యచ్యుతవల్లభామ్ ॥ ౧౧

ధనుర్ధరాయై విద్మహే । సర్వసిద్ధ్యై చ ధీమహి ।
తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్ ॥ ౧౨

శృణ్వన్తి శ్రోణామమృతస్య గోపాం
పుణ్యామస్యా ఉపశృణోమి వాచమ్ ।
మహీందేవీం విష్ణుపత్నీ మజూర్యాం
ప్రతీచీమేనాగ్ం హవిషా యజామః ॥ ౧౩

త్రేధా విష్ణు రురుగాయో విచక్రమే
మహీన్దివం పృథివీ మన్తరిక్షమ్ ।
తచ్ఛ్రోణైత్రిశవ ఇచ్ఛమానా
పుణ్యగ్గ్ శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ ॥ ౧౪

స్యోనాపృథివిభవానృక్షరానివేశనీ యచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః ॥ ౧౫

అదితిర్దేవా గంధర్వా మనుష్యాః పితరో సురాస్తేషాగ్ం
సర్వ భూతానాం మాతా మేదినీ మహతా మహీ ।
సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ బహులా విశ్వా
భూతాకతమాకాయాసా సత్యేత్యమృతేతి వసిష్ఠః ॥ ౧౬

ఇక్షుశాలియవసస్యఫలాఢ్యే పారిజాత తరుశోభితమూలే ।
స్వర్ణ రత్న మణి మంటప మధ్యే చిన్తయేత్ సకల లోకధరిత్రీమ్ ॥ ౧౭

శ్యామాం విచిత్రాం నవరత్న భూషితాం
చతుర్భుజాం తుంగపయోధరాన్వితామ్ ।
ఇన్దీవరాక్షీం నవశాలి మంజరీం
శుకం దధానాం శరణం భజామహే ॥ ౧౮

సక్తుమివ తితఉనా పునంతో యత్ర ధీరా మనసా వాచ మక్రత ।
అత్రా సఖాయస్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధివాచి ॥౧౯

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

॥ ఇతి శ్రీ భూసూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ నీలాసూక్తమ్

నీళాందేవీగ్ం శరణమహం ప్రపద్యే ॥ ౧

స్తోమత్రయస్త్రిగ్ంశే భువనస్య పత్ని వివస్వద్వాతే అభినో గృణాహి ॥ ౨

ఘృతవతీ సవితరాధిపత్యైః । పయస్వతీరన్తి రాశానో అస్తు ।
ధ్రువా దిశాం విష్ణుపత్న్యఘోరా స్యేశానా సహసోయామనోతా ।
బృహస్పతి ర్మాతరిశ్వోతవాయు స్సన్ధువానా వాతా అభినో గృణన్తు ॥ ౩

విష్టమ్భోదివోధరుణః పృథివ్యా అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ ।
విశ్వవ్యచా ఇషయన్తీ సుభూతిశ్శివానో అస్త్వదితిరుపస్థే ॥ ౪

విష్ణుపత్న్యై చ విద్మహే । శ్రీభూసఖ్యైచ ధీమహి ।
తన్నో నీళా ప్రచోదయాత్ ॥ ౫

అర్యమణం బృహస్పతి మిన్ద్రం దానాయ చోదయ ।
వాచం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారఞ్చ వాజినమ్ ।
సోమగ్ం రాజానంవరుణ మగ్నిమన్వారభామహే ।
ఆదిత్యాన్విష్ణుగ్ం సూర్యం బ్రహ్మాణఞ్చ బృహస్పతిమ్ ॥ ౬

దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాగ్ం ।
సరస్వత్యై వాచో యన్తుర్యన్త్రేణాగ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిఞ్చా
మీన్ద్రస్య బృహస్పతే స్త్వాసామ్రాజ్యే నాభిషిఞ్చామి ॥ ౭

నిషసాదధృత ప్రతోవరుణః పస్త్యాస్వ సామ్రాజ్యాయసుక్రతుః ।
దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యామ్
అశ్వినోర్భైషజ్యేన తేజసే బ్రహ్మవర్చ సాయాభిషిఞ్చామి ॥ ౮

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యామ్ । సరస్వత్యై భైషజ్యేన ।
వీర్యాయాన్నాద్యా యాభిషిఞ్చామి ॥ ౯

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే ।
అశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యామ్ ।
ఇంద్రస్యేంద్రియేణ శ్రియై యశసే బలాయాభిషించామి ॥
అమృతాభిషేకోఽస్తు ॥ ౧౦

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

॥ ఇతి శ్రీనీళాసూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ దుర్గా సూక్తమ్

ఓం ॥ జాతవేదసే సునవామ సోమమరాతీ యతో నిదహాతి వేదః । స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సింధుం దురితాఽత్యగ్నిః । తామగ్నివర్ణాం తపసా జ్వలంతీం వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టాం । దుర్గాం దేవీగ్ం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః । అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా । పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥

విశ్వాని నో దుర్గహా జాతవేద సిధుంన నావా దురితాఽతిపర్షి । అగ్నే అత్రివన్మనసా గృణానోఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనాం ॥

పృతనా జితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాత్సధస్తాత్ । సనః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా క్షామద్దేవో అతిదురితాఽత్యగ్నిః ॥

ప్రత్నోషికమీడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చహోతా నవ్యచ్చ సత్సి । స్వాంచాగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్మభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥

గోభిర్జుష్టమయుజో నిషిక్తం తవేంద్ర విష్ణోరనుసంచరేమ । నాకస్య పృష్ఠమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహమాదయంతాం ॥

కాత్యాయనాయ విద్మహే । కన్యకుమారి ధీమహి । తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ ॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీ దుర్గా సూక్తమ్ ॥

అథ శ్రీ విష్ణు సూక్తమ్

విష్ణోర్ను కం వీర్యాణి ప్రవోచం యః పార్థివాని విమమెరజాగ్ంసి యో అస్కభాయదుత్తరగ్ం సధస్థం విచక్రమాణ స్త్రేధోరుగాయో విష్ణోరరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి విష్ణోశ్శ్నప్త్రేస్థో విష్ణోస్స్యూరసి విష్ణోర్ధ్రువమసి వైష్ణవ మసి విష్ణవేత్వా ॥

తదస్య ప్రియమభి పాథో అశ్యామ్ । నరో యత్రదైవయవో మదన్తి । ఉరుక్రమస్య సహి బన్ధురిత్థా । విష్ణోః పదె పరమె మధ్వ ఉత్సః ॥

ప్రతద్విష్ణుస్స్తవతే వీర్యాయ । మృగోనభీమః కుచరో గిరిష్ఠాః । యస్యోరుషు త్రిషువిక్రమణేషు । అధిక్షియన్తి భువనాని విశ్వా ॥

పరోమాత్రయాతనువావృధాన । న తే మహిత్వమన్వశ్నువన్తి । ఉభే తేవిద్మరజసీ పృథివ్యా । విష్ణో దైవత్వమ్ పరమస్య విత్సే ॥

విచక్రమె పృథివీమేష ఏ తామ్ । క్షేత్రాయ విష్ణుర్మనుషె దశస్యన్ । ధ్రువాసో అస్య కీరయో జనాసః । ఉరుక్షితిగ్ం సుజనిమాచకార ॥

త్రిర్దేవః పృథివీమేష ఏతామ్ । విచక్రమేశతర్చసం మహిత్వా । ప్రవిష్ణురస్తుతవసస్తవీయాన్ త్వేషగ్గ్ంహ్యస్య స్థవిరస్య నామ ॥

అతోదేవా అవంతునో యతో విష్ణుర్విచక్రమే । పృథివ్యాస్సప్తధామభిః । ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ । నమూఢమస్య పాగ్ంసురే ॥

త్రీణి పదా విచక్రమే విష్ణుర్గోపా అదాభ్యః । తతోధర్మాణి ధారయన్ । విష్ణోః కర్మాణి పశ్యతయతో వ్రతాని పస్పశే । ఇన్ద్రస్య యుజ్యస్సఖా ॥

తద్విష్ణోః పరమం పదగ్‍ం సదా పశ్యన్తి సూరయః । దివీవ చక్షురాతతమ్॥
తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాగ్ంసస్సమిన్ధతే । విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్ ॥

పర్యాప్త్యా అనన్త రాయాయ సర్వస్తోమోఽతిరాత్ర ఉత్తమమహర్భవతి సర్వస్యాప్త్యై సర్వస్య జిత్యై సర్వ మేవ తేనాప్నోతి సర్వం జయతి ॥

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

హరిః ఓమ్ ॥

॥ ఇతి శ్రీ విష్ణుసూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ మన్యుసూక్తమ్

హరిఃఓమ్

యస్తే మన్యో ఇతి సప్తర్చస్య సూక్తస్య । తాపసో మన్యు ఋషిః ।
మన్యుర్దేవతా । జగతీఛందః । ద్వితీయే సప్తమే చ త్రిష్టుప్ ।

త్వయా మన్యో ఇతి సప్తర్చస్య సూక్తస్య । తాపసో మన్యుఋషిః।
మన్యుర్దేవతా । ఆద్యాస్తిస్రస్త్రిష్టుభః తతశ్చతస్రో జగత్యః ।
మన్యుదేవతా ప్రసాద సిద్ధ్యర్థే జపే వినియోగః ॥

1. సంసృష్టం ధన ముభయం	అంగుష్ఠాభ్యాం నమః ।	హృదయాయ నమః ।
2. సమాకృతమస్మభ్యం దత్తాం	తర్జనీభ్యాం నమః ।	శిరసే స్వాహా ।
3. వరుణశ్చ మన్యుః	మధ్యమాభ్యాం నమః ।	శిఖాయై వషట్ ।
4. భియం దధానా	అనామికాభ్యాం నమః ।	కవచాయ హుమ్ ।
5. హృదయేషు శత్రవః	కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ।	నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
6. పరాజితాసో అపనిలయంతాం	కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః ॥	అస్త్రాయ ఫట్ ॥

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥

హరిః ఓమ్॥

యస్తే మన్యో విధద్వజ్రసాయకసహఓజః పుష్యతి విశ్వమానుషక్ ।
సాహ్యామదాస మార్యం త్వయా యుజా సహస్కృతేన సహసా సహస్వతా ॥ ౧

మన్యురింద్రో మన్యురేవాస దేవో మన్యుర్హోతా వరుణో జాతవేదాః ।
మన్యుం విశ ఈళతే మానుషీర్యాః పాహి నో మన్యో తపసా సజోషాః ॥ ౨

అభీహి మన్యో తవసస్త వీయాన్ తపసాయుజా విజహి శత్రూన్ ।
అమిత్రహా వృత్రహా దస్యుహా చ విశ్వావసూ న్యాభరా త్వంనః ॥ ౩

త్వం హి మన్యో అభిభూత్యోజా స్స్వయం భూర్భామో అభిమాతిషాహః ।
విశ్వచర్షణి స్సహురిస్సహావా నస్మా స్వోజః పృతనాసుధేహి ॥ ౪

అభాగ స్సన్న పపరేతో అస్మి తవ క్రత్వా తవిషస్య ప్రచేతః ।
తంత్వామన్యో అక్రతుర్జిహీళాహం స్వాతనూర్బలదేయా యమేహి ॥ ౫

అయం తే అస్మ్యుపమే హ్యర్వాజ్ప్రతీ చీనస్సహురే విశ్వధాయః ।
మన్యో వజ్రి న్నభి మామావవృత్స్వహనా వదస్యూన్ బుతబో ధ్యాపేః ॥ ౬

అభిప్రేహి దక్షిణతో భవామేధా వృత్రాణి జంఘనావభూరి ।
జుహోమి తే ధరుణ మ్మధ్వో అగ్రముభా ఉపాంశు ప్రథమా పిబావ ॥ ౭

త్వయా మన్యో సరథమారుజంతో హర్ష మాణాసో ధృషితా మరుత్వః ।
తిగ్మేషవ ఆయుధాసంసిశానా అభిప్రయంతు నరో అగ్నిరూపాః ॥ ౮

అగ్నిరివ మన్యో త్విషిత స్సహస్వ సేనానీర్నస్సహురే హూతఏధి ।
హత్వాయ శత్రూన్విభజస్వ వేద ఓజో మిమానో విమృధోనుదస్వ ॥ ౯

సహస్వ మన్యో అభిమాతి మస్మే రుజన్ మృణన్ ప్రమృణన్ ప్రేహి శత్రూన్ ।
ఉగ్రంతే పాజోనన్వారు రుధ్రేవశీవశన్నయసఏక జత్వమ్ ॥ ౧౦

ఏకో బహూనా మసిమన్యవీళితో విశం విశం యుధయే సంశిశాధి ।
అకృత్తరుక్త్వయా యుజా వయం ద్యుమంతం ఘోషం విజయాయ కృణ్మహే ॥౧౧

విజేషకృదింద్ర ఇవానవబ్రవో..౩..స్మాకం మన్యో అధిపా భవేహ ।
ప్రియంతే నామ సహురే గృణీమసి విద్మాతముత్సం యత ఆ బభూథ ॥ ౧౨

ఆభూత్యా సహజా వజ్రసాయకసహో బిభర్ష్యభిభూత ఉత్తరమ్ ।
క్రత్వానో మన్యో సహమేద్యేధి మహాధనస్య పురుహూత సంసృజి ॥ ౧౩
సంసృష్టం ధన ముభయం సమాకృత మస్మభ్యంధత్తాం వరుణశ్చమన్యుః ।
భియం దధానా హృదయేషు శత్రవః పరాజితాసో అపనిలయంతామ్॥ ౧౪

ధన్వనాగా ధన్వనా జిం జయేమ ధన్వనా తీవ్రా సమదో జయేమ ।
ధనుశ్శత్రో రపకామం కృణోతు ధన్వనా సర్వాః ప్రదిశో జయేమ ॥ ౧౫

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీమన్యుసూక్తమ్ ॥

❖ ❖ ❖

॥ ఓం నమః శివాయ ॥

అథ రుద్రాభిషేక విధిః

(ముందుగా ఆచమన సంకల్పాదులను, కలశ గణాధిపతి పూజను ముగించవలెను. తదుపరి రుద్రాభిషేకమును ప్రారంభింపవలెను. దీనికి ముందుగా అస్యశ్రీ రుద్రస్య ప్రశ్నస్య........ నుండి ఆరంభించి న్యాసమును చేసి శ్రీరుద్రదేవుని ధ్యానింప వలయును. తదుపరి పంచామృతముతో మరియు వివిధ ఉదకములతో స్నానమును చేయించి శుద్ధోదక స్నానము చేయింప వలెను. అటు పిమ్మట ప్రక్కపుటలో పేర్కొనిన విధముగా రుద్రదేవుని పూజించి, రుద్రాభిషేకమును సంకల్పింపవలయును. రుద్రనమకమును - నమస్తే రుద్రమన్యవ.... నుండి మొదలుకొని ఏకాదశ అనువాకములను పూర్తిగా చెప్పి చమకములోని మొదటి అనువాకమును ఒక్కటి చెప్పవలయును. అనగా- ఒక పర్యాయము నమకమునకు,

చమకములోని ఒక అనువాకమును జోడించి చెప్పవలెను. ఈ విధముగా పదునొకండు (11) పర్యాయములు నమకమునకు, ఒక్కొక్క చమక అనువాకము చొప్పున (11) పదకొండింటిని జోడించి చెప్పుచూ అభిషేకించవలెను. ప్రతిసారి క్రిందివిధముగా వారపూజ - తర్పణము - రుద్రగాయత్రి జపము చేసి ఒక్కొక్క వారాభిషేకమును ఈశ్వరునకు సమర్పించి, తదుపరి వారాభిషేకమును సంకల్పింపవలెను. ఈ ప్రకారంగా (11) పదకొండుమార్లు వారాభిషేకమును పూర్తి చేయవలెను. దీనినే 'ఏకాదశరుద్రాభిషేకము' అని అందురు. అభిషేకము ముగిసిన మీదట వివిధ ఉపచారములతో పరమేశ్వరుని పూజింపవలయును.)

వామదేవాయ నమః - ఇతి స్నానం సమర్పయామి। జ్యేష్ఠాయ నమః - ఇతి వస్త్రం సమర్పయామి। శ్రేష్ఠాయ నమః - ఇత్యుపవీతం సమర్పయామి। రుద్రాయ నమః - ఇత్యాభరణాని సమర్పయామి। కాలాయ నమః - ఇతి గంధం సమర్పయామి। కలవికరణాయ నమః - ఇత్యక్షతాన్ సమర్పయామి। బలవికరణాయ నమః - ఇతి పుష్పం సమర్పయామి। బలాయ నమః - ఇతి ధూపమాఘ్రాపయామి। బలప్రమథనాయ నమః - ఇతి దీపం దర్శయామి। సర్వభూతదమనాయ నమః - ఇతి నైవేద్యం సమర్పయామి। మనోన్మనాయ నమః - ఇతి తాంబూలం సమర్పయామి। అఘోరేభ్యః - ఇతి నీరాజనం సమర్పయామి। తత్పురుషాయేతి - మంత్రపుష్పం సమర్పయామి। ఈశాన ఇతి ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి ॥

1. భవాయదేవాయ నమః - అర్కపుష్పం సమర్పయామి।
2. శర్వాయదేవాయ నమః - చంపకపుష్పం సమర్పయామి।
3. ఈశానాయదేవాయ నమః - పున్నాగపుష్పం సమర్పయామి।
4. పశుపతయేదేవాయ నమః - నంద్యావర్తపుష్పం సమర్పయామి।
5. రుద్రాయదేవాయ నమః - పాటలపుష్పం సమర్పయామి।
6. ఉగ్రాయదేవాయ నమః - బృహతీపుష్పం సమర్పయామి।
7. భీమాయదేవాయ నమః - కరవీరపుష్పం సమర్పయామి।

8. మహతేదేవాయ నమః - ద్రోణపుష్పం సమర్పయామి ॥

1. భవస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - అర్కపుష్పం సమర్పయామి ।
2. శర్వస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - చంపకపుష్పం సమర్పయామి ।
3. ఈశానస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - పున్నాగపుష్పం సమర్పయామి ।
4. పశుపతేర్దేవస్య పత్న్యై నమః - నంద్యావర్తపుష్పం సమర్పయామి ।
5. రుద్రస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - పాటలపుష్పం సమర్పయామి ।
6. ఉగ్రస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - బృహతీపుష్పం సమర్పయామి ।
7. భీమస్యదేవస్య పత్న్యై నమః - కరవీరపుష్పం సమర్పయామి ।
8. మహతోదేవస్య పత్న్యై నమః - ద్రోణపుష్పం సమర్పయామి ॥

అథ తర్పణమ్

1. భవందేవం తర్పయామి ।
2. శర్వందేవం తర్పయామి ।
3. ఈశానందేవం తర్పయామి ।
4. పశుపతిందేవం తర్పయామి ।
5. రుద్రందేవం తర్పయామి ।
6. ఉగ్రందేవం తర్పయామి ।
7. భీమందేవం తర్పయామి ।
8. మహాంతందేవం తర్పయామి ॥

1. భవస్యదేవస్యపత్నీం తర్పయామి ।
2. శర్వస్యదేవస్యపత్నీం తర్పయామి ।
3. ఈశానస్య దేవస్యపత్నీం తర్పయామి।
4. పశుపతేర్దేవస్యపత్నీం తర్పయామి।
5. రుద్రస్యదేవస్యపత్నీం తర్పయామి।
6. ఉగ్రస్యదేవస్యపత్నీం తర్పయామి।
7. భీమస్యదేవస్యపత్నీం తర్పయామి।
8. మహతోదేవస్యపత్నీం తర్పయామి।

॥ ఇతి తర్పయిత్వా ॥

అనంతరం రుద్రగాయత్రీం జప్త్వా ॥ ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే । మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥

(పై రుద్రగాయత్రీ మంత్రమును (11) పదకొండు పర్యాయములు జపించవలెను.)

అనేన అముక- ❖వారాభిషేకేన భగవాన్ సర్వదేవాత్మకః శ్రీ భవానీ శంకర స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ॥

అనంతరం పూర్వోక్త ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ । శ్రీ భవానీ శంకర దేవతా ముద్దిశ్య - శ్రీ భవానీ శంకర దేవతా ప్రీత్యర్థం ప్రథమ వారాఽభిషేకానంతరం అముక❖ - వారాభిషేకమహం కరిష్యే ॥ (అన్యోన్య సహాయేన అముక❖ - వారాభిషేకం కరిష్యామః॥)

అథ పంచామృతస్నాన విధిః

1. (పాలు)

ఓం ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతః సోమ వృష్ణియం ।
భవా వాజస్య సంగధే ॥ ఇతి క్షీరేణ స్నపయామి ॥

2. (పెరుగు)

ఓం దధిక్రావ్ణో అకారిషం జిష్ణోరశ్వస్య వాజినః ।
సురభినో ముఖాకరత్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్ ॥
ఇతి ధధ్నా స్నపయామి ॥

3. (నెయ్యి)

ఓం శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజో సి దేవో వః సవితోత్పునా
త్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోః సూర్యస్య రశ్మిభిః ॥
ఇతి ఆజ్యేన స్నపయామి ॥

❖ ప్రథమ - ద్వితీయ - తృతీయ - చతుర్థ - పంచమ - షష్ఠ - సప్తమ - అష్టమ - నవమ - దశమ - ఏకాదశ (వారాభిషేకం ॥)

4. (తేనె)

ఓం మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరంతి సింధవః । మాధ్వీర్నస్సంత్వోషధీః ।
మధు నక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః ।
మధు ద్యౌ రస్తు నః పితా ।
మధుమాం న్నో వనస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః ।
మాధ్వీర్గావో భవంతు నః ॥

ఇతి మధునా స్నపయామి ॥

5. (చక్కెర)

ఓం స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయజన్మనే స్వాదురింద్రాయ సుహవేతునామ్నే ।
స్వాదుర్మిత్రాయ వరుణాయ వాయవే బృహస్పతయే మధుమాగ్ం అదాభ్యః ॥

ఇతి శర్కరేణ స్నపయామి ॥

6.(కొబ్బరినీళ్ళు)

యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చపుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముఞ్చన్త్వగ్ంహసః ॥

॥ ఇతి నారికేళ ఫలోదకేన స్నపయామి ॥

పంచామృత స్నానానంతరం 'ఓం ఆపోహిష్ఠేతి...' శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి ॥ అనంతరం గంధోదకాద్యైః స్నాపయిష్యే ॥

1. అథ గంధోదకమ్ :

అప్సరస్సు యోగంధో గంధర్వేషు చ యద్యశః ।
దైవ్యో యో మానుషో గంధస్సమా గంధస్సురభిర్జుతామ్ ॥

॥ ఇతి గంధోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

2. అథ పుష్పోదకమ్ :

యోఽపాం పుష్పం వేద । పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భవతి ।
చంద్రమావా అపాం పుష్పం । పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భవతి ।
య ఏవం వేద ॥

॥ ఇతి పుష్పోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

3. అథ ఫలోదకమ్ :

యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చపుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తానో ముఞ్చన్త్వగ్ంహసః ॥

॥ఇతి ఫలోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

3. అథ అక్షతోదకమ్ :

ఆయనేతే పరాయణే దూర్వారోహన్తు పుష్పిణీః ।
హ్రదాశ్చ పుండరీకాణి సముద్రస్య గృహా ఇమే ॥

॥ ఇతి అక్షతోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

4. అథ సువర్ణోదకమ్ :

తథ్సువర్ణగ్ం హిరణ్యమభవత్ ।
యథ్సువర్ణగ్ం హిరణ్యం దదాతి ॥

॥ ఇతి సువర్ణోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

5. అథ బిల్వోదకమ్ :

మానో మహాంతముతమానో అర్భకం మాన ఉక్షంత ముతమాన ఉక్షితమ్ ।
మానో వధీః పితరం మోతమాతరం ప్రియామానస్తనువో రుద్రరీరిషః ॥

॥ ఇతి బిల్వోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

6. అథ భస్మోదకమ్ :

మానస్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానో గోషుమానో అశ్వేషురీరిషః ।
వీరాన్మానో రుద్రభామితోవధీర్హవిష్మంతో నమసా విధేమతే॥

॥ ఇతి భస్మోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

7. అథ దూర్వోదకమ్ :

కాండాత్ కాండాత్ప్రరోహంతీ పరుషః పరుషః పరి ।
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ ॥

॥ ఇతి దూర్వోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

8. అథ రుద్రాక్షోదకమ్ :

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ ।
ఉర్వారుక మివబంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥

॥ ఇతి రుద్రాక్షోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

9. అథ ఇక్షురసమ్ :

స్వాద్వీం త్వా స్వాదునా । తీవ్రాం తీవ్రేణ ।
అమృతామమృతేన మధుమతీం మధుమతా ॥

॥ ఇతి ఇక్షురసస్నానం సమర్పయామి ॥

10. అథ నవరత్నోదకమ్ :

సహిరత్నానిదాశుషే । సువాతి సవితా భగః ।
తం భాగం చిత్రమీమహే ॥

॥ ఇతి నవరత్నోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

11. అథ ద్రాక్షరసోదకమ్ :

సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయవై నమో నమః ।
భవే భవే నాతి భవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥

॥ ఇతి ద్రాక్షరసస్నానం సమర్పయామి ॥

12. అథ ఖర్జూరఫలరసోదకమ్ : వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమశ్శ్రేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయనమో బలప్రమథనాయ నమస్సర్వ భూతదమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥

॥ ఇతి ఖర్జూరఫలస్నానం సమర్పయామి ॥

13. అథ కస్తూరీసలిలమ్ :

అఘోరేభ్యోఽథఘోరేభ్యో ఘోర ఘోర తరేభ్యః ।
సర్వేభ్య స్సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥

॥ ఇతి కస్తూరీ సలిలస్నానం సమర్పయామి ॥

14. అథ జంబూఫలరసమ్ :

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥

॥ ఇతి జంబూఫలరసస్నానం సమర్పయామి ॥

15. అథ ఆమ్రరసమ్ : ఈశాన స్సర్వ విద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాం బ్రహ్మాఽధిపతి ర్బ్రహ్మణోఽధిపతిర్ బ్రహ్మ శివో మే అస్తు సదా శివోమ్ ॥

॥ ఇతి ఆమ్రరసస్నానం సమర్పయామి ॥

16. అథ హారిద్రోదకమ్ : అదితిర్ద్వౌ గంధర్వా మనుష్యాః పితరోసురాస్తేషాగ్ం సర్వభూతానాం మాతామేదినీ మహతామహీ సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ బహులా విశ్వాభూతా కతమా కాయసా సత్యేత్యమృతేతి వసిష్ఠః ॥ ॥ ఇతి హరిద్రోదకస్నానం సమర్పయామి ॥

17. అథ మలాపకర్షణ స్నానమ్ : ఆపో హి ష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతన మహేరణాయ చక్షసే । యో వ శ్శివతమోర స్సః । తస్య భాజయతే హ నః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరం గమామ వః । యస్యక్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చ నః ॥

ఓం ॥ శం చ మే మయశ్చ మే ప్రియం చ మేஉనుకామశ్చ మే కామశ్చ మే సౌమనసశ్చ మే భద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వస్యశ్చ మే యశశ్చ మే భగశ్చ మే ద్రవిణం చ మే యన్తా చ మే ధర్తా చ మే క్షేమశ్చ మే ధృతిశ్చ మే విశ్వం చ ॥ మే మహశ్చ మే సంవిచ్చ మే జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరం చ మే లయశ్చ మ ఋతం చ మేஉమృతం చ మే యక్ష్మం చ మేஉనామయశ్చ మే జీవాతుశ్చ మే దీర్ఘాయుత్వం చ మేஉనమిత్రం చ మేஉభయం చ మే సుగం చ మే శయనం చ మే సూషా చ మే సుదినం చ మే ॥

ఓం శాంతి శాంతి శ్శాంతిః

॥ ఇతి మలాపకర్షణ స్నానం సమర్పయామి ॥

❖ ❖ ❖

॥ ఓం శ్రీశివాయగురవే నమః ॥

అథ శ్రీరుద్రనమకమ్

అస్యశ్రీరుద్రస్యప్రశ్నస్య । అఘోరఋషిః । అనుష్టుప్ఛందః । సంకర్షణమూర్తి స్వరూపోయోఽసావాదిత్యః పరమపురుషః స ఏష రుద్రో దేవతా । అగ్ని క్రతుచరమేష్టకాయాగ్ం శతరుద్రీయే జపే (అభిషేకే) వినియోగః ॥

సకలస్య శ్రీరుద్రాధ్యాయస్య । శ్రీరుద్రోదేవతా । ఏకాగాయత్రీచ్ఛందః త్రిస్రోఽనుష్టుభః । త్రిస్రఃపజ్త్రయః । సప్తానుష్టుభః । ద్వేజగత్యౌ । శ్రీభవానీశంకర దేవతా ప్రీత్యర్థే శతరుద్రీయే జపే (అభిషేకే) వినియోగః ॥

నమశ్శంభవే చ	అగ్నిహోత్రాత్మనే	అంగుష్ఠాభ్యాం నమః ।
మయోభవే చ	దర్శపూర్ణ మాసాత్మనే	తర్జనీభ్యాం నమః ।
నమశ్శంకరాయ చ	చాతుర్మాస్యాత్మనే	మధ్యమాభ్యాం నమః ।
మయస్కరాయ చ	నిరూఢపశుబంధాత్మనే	అనామికాభ్యాం నమః ।
నమశ్శివాయ చ	జ్యోతిష్టోమాత్మనే	కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ।
నమశ్శివతరాయ చ	సర్వక్రత్వాత్మనే	కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః ॥

నమశ్శంభవే చ	అగ్నిహోత్రాత్మనే	హృదయాయ నమః ।
మయోభవే చ	దర్శపూర్ణ మాసాత్మనే	శిరసే స్వాహా ।
నమశ్శంకరాయ చ	చాతుర్మాస్యాత్మనే	శిఖాయై వషట్ ।
మయస్కరాయ చ	నిరూఢపశుబంధాత్మనే	కవచాయహుం ।
నమశ్శివాయ చ	జ్యోతిష్టోమాత్మనే	నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
నమశ్శివతరాయ చ	సర్వక్రత్వాత్మనే	అస్త్రాయ ఫట్ ॥

భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥

ధ్యానమ్

ఆపాతాళనభఃస్థలా న్తభువన బ్రహ్మాండ మావిస్ఫురత్
జ్యోతిః స్ఫాటికలింగ మౌళివిలసత్పూర్ణేందు వాన్తామృతైః ।
అస్తోకాప్లుతమేకమీశ మనిశం రుద్రానువాకాన్ జపన్
ధ్యాయేదీప్సితసిద్ధయే ధ్రువపదం విప్రోఽభిషించే చ్ఛివమ్ ॥ ౧

బ్రహ్మాండవ్యాప్తదేహా భసితహిమరుచా భాసమానా భుజంగైః
కంఠే కాలాః కపర్దాఃకలితశశికలా శ్చండకోదణ్డ హస్తాః ।
త్ర్యక్షా రుద్రాక్షమాలాసులలితవపుశ శ్శాంభవా మూర్తిభేదాః
రుద్రశ్శ్రీరుద్రసూక్త ప్రకటితవిభవా నః ప్రయచ్ఛంతు సౌఖ్యమ్ ॥ ౨

ఓం నమోభగవతే రుద్రాయ

ఓమ్ ॥ నం ॥ నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః । నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః । యా త ఇషుశ్శివతమాశివం బభూవ తే ధనుః। శివాశరవ్యాయా తవ త యా నో రుద్ర మృడయ। యా తే రుద్ర శివా తనూరఘోరాఽపాపకాశినీ । తయా న స్తనువా శంత మయా గిరిశన్తాభి చాకశీహి । యామిషుం గిరిశన్త హస్తే ॥ (1) బిభర్ష్యస్తవే । శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిగ్ంసీః పురుషం జగత్। శివేనవచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి । యథానస్సర్వమిజ్జగద యక్ష్మగ్ంసుమనాఅసత్ । అధ్యవోచదధి వక్తా ప్రథమో దైవ్యోభిషక్। అహీగ్ంశ్చ సర్వాఞ్జమ్భయన్త్స ర్వాశ్చయాతు ధాన్యః । అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుస్సు మఙ్గలః। యే చేమాగ్ం రుద్రా అభితో దిక్షు (2) శ్రితాస్సహస్రశోఽవై షాగ్ం హేడ ఈమహే। అసౌ యోఽ

వసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః। ఉతైనం గోపా అదృశన్న దృశన్ను దహార్యః। ఉతైనంవిశ్వా భూతానిస దృష్టో మృడయాతి నః। నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే। అథోయే అస్య సత్వానోఽహం తేభ్యోఽకరం నమః। ప్రముఞ్చధన్వనస్త్వముభయోరార్త్నియోర్జ్యామ్। యాశ్చతే హస్త ఇషవః ॥ (3) పరా తా భగవో వప। అవతత్యధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే। నిశీర్యశల్యానాం ముఖాశివో నస్సుమనా భవ। విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత। అనేశన్నస్యేషవ ఆభురస్య నిషఙ్గథిః। యాతే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తే బభూవ తే ధనుః। తయాఽస్మాన్ విశ్వతస్త్వమయక్ష్మయాపరిబ్భుజ। నమస్తే అస్త్వాయుధాయాఽనా తతాయ ధృష్ణవే। ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే। పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః। అథోయ ఇషుధిస్తవాఽఽరే అస్మన్నిధేహితమ్ ॥ (4) ॥౧॥

నమస్తే అస్తు భగవన్విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ త్రికాగ్నికాలాయ కాలాగ్నిరుద్రాయ నీలకంఠాయ మృత్యుంజయాయ సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమన్మహా దేవాయ నమః ॥

నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమోనమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాంపతయే నమో నమస్సస్పిఞ్జరాయ త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽ

న్నానాం పతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాత తావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమస్సూతాయాహన్త్యాయ వనానాం పతయే నమో నమః ॥ (5) రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతాయౌషధీనాం పతయే నమో నమఉచ్చైర్ఘోషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే నమః ॥ (6) ॥ ౨ ॥

నమస్సహమానాయనివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాంపతయేనమో నమః కకుభాయ నిషఙ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమోనమో నిషఙ్గిణఇషుధిమతే తస్కరాణాంపతయే నమో నమో వఞ్చతే పరివఞ్చతే స్తాయూనాం పతయే నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే నమోనమస్సృకావిభ్యోజిఘాగ్ంసద్భ్యోముష్ణతాం పతయే నమో నమోఽసిమద్భ్యో నక్తం చరద్భ్యః ప్రకృన్తానాం పతయే నమోనమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయకులుఞ్చానాం పతయే నమో నమః ॥ (7) ఇషుమద్భ్యో ధన్వావిభ్యశ్చవో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానే భ్యశ్చవో నమో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చవో నమో నమోఽస్యద్భ్యో విధ్యద్భ్యశ్చవో నమో నమఆసీనే భ్యశ్శయానేభ్యశ్చవో నమోనమస్స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చవో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో నమో నమస్సభాభ్యస్సభాపతిభ్యశ్చవో నమో నమో అశ్వేభ్యోఽశ్వపతిభ్యశ్చవో నమః ॥ (8) ॥ 3 ॥

నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చవో నమో నమ ఉగణాభ్యస్తృగ్ంహతీభ్యశ్చవో నమో నమో గృత్సేభ్యోగృత్సపతిభ్యశ్చవో నమోనమో వ్రాతేభ్యోవ్రాత పతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గణేభ్యోగణపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో నమోమహద్భ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో నమో నమోరథిభ్యోఽరథేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథేభ్యః ॥ **(9)** రథపతిభ్యశ్చవో నమో నమస్సేనాభ్య స్సేనా నిభ్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్తృభ్యస్సంగ్ర హీతృభ్యశ్చవో నమో నమస్తక్షభ్యోరథకారేభ్యశ్చవో నమో నమః కులాలేభ్యఃకర్మారేభ్యశ్చవో నమోనమః పుఞ్జిష్టేభ్యోనిషాదేభ్యశ్చవో నమోనమ ఇషుకృద్భ్యో ధన్వకృద్భ్యశ్చవో నమో నమోమృగయుభ్యశ్శ్వనిభ్యశ్చవో నమోనమశ్శ్వభ్యశ్శ్వపతిభ్యశ్చవోనమః ॥ **(10)** ॥ ౪ ॥

నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ నమశ్శర్వాయ చ పశుపతయే చ నమో నీలగ్రీవాయ చ శితికణ్ఠాయ చ నమః కపర్దినేచవ్యుప్తకేశాయ చ నమస్సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టాయ చ నమో మీఢుష్ట మాయ చేషుమతే చ నమో హ్రస్వాయ చ వామనాయ చ నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ నమో వృద్ధాయ చ సంవృద్ధ్వనే చ ॥ **(11)** నమో అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ నమశ్శీఘ్రియాయ చ శీభ్యాయ చ నమ ఊర్మ్యాయ చావస్వన్యాయ చ నమస్స్రోతస్యాయ చ ద్వీప్యాయ చ॥ **(12)** ॥ ౫ ॥

నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయచనమః పూర్వజాయచా పరజాయచ నమో మధ్యమాయ చాపగల్భా యచ నమోజఘన్యా యచబుధ్ని యాయ చ నమస్సోభ్యాయ చ ప్రతిసర్యాయచనమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయ చ నమ ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ నమశ్శ్లోక్యాయచావసాన్యాయ చ నమో వన్యాయ చ కక్ష్యాయ చ నమశ్శ్రవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ ॥ **(13)** నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయ చ నమశ్శూరాయ చావభిన్దతే చ నమోవర్మిణే చ వరూథినే చ నమో బిల్మినే చ కవచినే చ నమశ్శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ ॥ **(14)** ॥ ౬ ॥

నమోదుందుభ్యాయ చాహనన్యాయ చ నమో ధృష్ణవే చ ప్రమృశాయ చ నమో దూతాయచ ప్రహితాయచనమో నిషఙ్గిణే చేషుధిమతే చ నమస్తీక్ష్ణేషవే చాయుధినే చ నమస్స్వాయుధాయ చ సుధన్వనేచనమస్స్రుత్యాయ చ పథ్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ నమస్సూద్యాయ చ సరస్యాయ చనమోఽనాద్యాయ చ వైశన్తాయ చ ॥ **(15)** నమః కూప్యాయ చావట్యాయ చ నమో వర్ష్యాయచావర్ష్యాయ చ నమో మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ నమ ఈధ్రియాయ చాతప్యాయ చ నమో వాత్యాయ చ రేష్మియాయ చ నమో వాస్తవ్యాయ చ వాస్తుపాయ చ ॥ **(16)** ॥ ౭ ॥

నమస్సోమాయ చ రుద్రాయ చ నమస్తామ్రాయ చారుణాయ చ నమశ్శఙ్గాయ చ పశుపతయే చ నమ ఉగ్రాయ చ భీమాయ చ

నమో అగ్రేవధాయ చ దూరేవధాయ చ నమో హన్త్రేచ హనీయసే చ నమో వృక్షేభ్యోహరికేశేభ్యో నమ స్తారాయ నమశ్శంభవే చ మయోభవే చ నమశ్శంకరాయ చ మయస్కరాయ చ నమశ్శివాయ చ శివతరాయ చ ॥ (17) నమస్తీర్థ్యాయ చ కూల్యాయ చ నమ పార్యాయచా వార్యాయ చ నమః ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ నమ ఆతార్యాయ చాలాద్యాయచ నమశ్శష్ప్యాయ చ ఫేన్యాయచ నమస్సికత్యాయ చ ప్రవాహ్యాయ చ ॥ (18) ॥ ౮ ॥

నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్రపథ్యాయ చ నమః కిగ్ంశిలాయ చ క్షయణాయ చ నమః కపర్దినే చ పులస్తయే చ నమో గోష్ఠ్యాయ చ గృహ్యాయ చ నమస్తల్ప్యాయ చ గేహ్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ గహ్వరేష్ఠాయ చ నమోహ్రదయ్యాయ చ నివేష్ప్యాయ చ నమః పాగ్ంసవ్యాయ చ రజస్యాయ చ నమశ్శుష్క్యాయ చ హరిత్యాయ చ నమోలోప్యాయ చోలప్యాయ చ ॥ (19) నమ ఊర్వ్యాయ చ సూర్మ్యాయ చ నమః పర్ణ్యాయ చ పర్ణశద్యాయ చ నమోఽపగురమాణాయ చాభిఘ్న తే చ నమ ఆఖ్ఖిదతే చ ప్రఖ్ఖిదతే చ నమో వః కిరికేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్యో నమో విక్షీణకేభ్యో నమో విచిన్వత్కేభ్యోనమ ఆనిర్హతేభ్యోనమ ఆమీవత్కేభ్యః ॥ (20) ॥ ౯ ॥

ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్రన్నీలలోహిత। ఏషాం పురుషాణామేషాం పశూనాం మా భేర్మాఽరో మో ఏషాం కించ నామమత్। యాతే రుద్రశివా తనూశ్శివా విశ్వాహభేషజీ। శివా రుద్రస్యభేషజీ తయా నో

మృడ జీవసే । ఇమాగ్ం రుద్రాయ తవసేకపర్ది నే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహేమతిమ్। యథా నశ్శమసద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ (21) అనాతురమ్ । మృడా నో రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే । యచ్ఛం చ యోశ్చ మనురాయజేపితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతౌ । మా నో మహాన్తముతమా నో అర్భకం మాన ఉక్షన్తముత మా న ఉక్షితమ్ । మానో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మాన స్తనువః (22) రుద్ర రీరిషః।మానస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మానో రుద్ర భామితో వధీర్ హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే । ఆరాత్తే గోఘ్న ఉత పూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్న మస్మేతే అస్తు । రక్షా చ నో అధిచ దేవ బ్రూహ్యథా చనశ్శర్మ యచ్ఛద్విబర్హాః స్తుహి (23) శ్రుతంగర్తసదం యువానం మృగం న భీమముపహత్నుముగ్రమ్। మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యం తే అస్మన్ని వపన్తుసేనాః। పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు పరి త్వేషస్యదుర్మతి రఘాయోః । అవస్థిరా మఘవద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ । మీఢుష్టమ శివతమ శివోనస్సుమనాభవ । పరమేవృక్ష ఆయుధం నిధాయకృత్తిం వసాన ఆ చరపి నాకమ్ । (24) బిభ్రదాగహి । వికిరిద విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః । యాస్తే సహస్రగ్ం హేతయోఽన్యమస్మన్ని వపన్తుతాః । సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవహేతయః।తాసామీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి (25) ॥ ॥ ౧౦ ॥

సహస్రాణి సహస్రశో యేరుద్రా అధి భూమ్యామ్ । తేషాగ్ం సహస్ర యోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి । అస్మిన్మహత్యర్ణవేఽన్తరిక్షే భవా అధి । నీలగ్రీ వాశ్శితికణ్ఠాశ్శర్వాఅధః క్షమాచరాః । నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠా దివగ్ం రుద్రా ఉపశ్రితాః । యే వృక్షేషు సస్పిఞ్జ రా నీలగ్రీవా విలోహితాః । యే భూతానామధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః । యే అన్నేషు వివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతో జనాన్ । యే పథాం పథిరక్షయ ఐలబృదా యవ్యుధః । యే తీర్థాని (26) ప్రచరన్తి సృకావన్తోనిషఙ్గిణః । య ఏతావన్తశ్చ భూయాగ్ంసశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే । తే షాగ్ం సహ స్రయోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి । నమోరుద్రేభ్యో యే పృథివ్యాం యేఽన్తరిక్షే యే దివి యేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేభ్యో దశప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్దశోదీ చీర్దశోర్ధ్వాస్తేభ్యో నమ స్తేనో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మోయశ్చ నో ద్వేష్టితం వో జమ్భే దధామి (27) ॥ ౧౧ ॥

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వారుకమివ బన్ధనాన్మృత్యో ర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్ ॥ యోరుద్రో అగ్నౌ యో అప్సు య ఓషధీషు యో రుద్రో విశ్వాభువనాఽఽవివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు ॥ (తముష్టుహి యస్స్విషుస్సుధన్వా యో విశ్వస్య క్షయతి భేషజస్య । యక్ష్వామహే సౌమనసాయ రుద్రం నమోభిర్దేవమసురం దువస్య । అయం మే హస్తోభగవానయం మే భగవత్తరః । అయం మే విశ్వభేషజోఽయం శివాభిమర్శనః).

యే తే సహస్రమయుతం పాశామృత్యో మర్త్యాయ హన్తవే। తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవ యజామహే॥ మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా॥ ప్రాణానాం గ్రంథిరసిరుద్రోమావిశాంతకః । తేనాన్నే నాప్యాయస్వ॥ నమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి॥

॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీరుద్రనమకమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీరుద్రచమకమ్

హరిః ఓమ్ ॥ అగ్నా విష్ణూ సజోషసేమావర్ధన్తు వాంగిరః। ద్యుమ్నై ర్వాజేభిరాగతమ్ । వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసితిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽపానః। **(1)** వ్యానశ్చ మేఽసుశ్చ మే చిత్తం చ మ ఆధీతం చ మే వాక్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే బలం చ మ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మచ మేఽఙ్గాని చ మేఽస్థాని చ మే పరూగ్ంషి చ మేశరీరాణి చ మే ॥ **(2)** ॥ ౧ ॥

జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆధిపత్యం చ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మేఽ మశ్చ మేఽమ్భశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే వర్ష్మా చ మే ద్రాఘుయా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యం చ మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్చ। (3) మే ధనం చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే మోదశ్చ మే జాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం చ మే సుకృతం చ మే విత్తం చ మే వేద్యం చ మే భూతం చ మే భవిష్యచ్చ మే సుగం చ మే సుపథం చ మ ఋద్ధం చ మఋద్ధిశ్చ మే క్లుప్తంచ మే క్లుప్తిశ్చ మే మతిశ్చమే సుమతిశ్చ మే ॥ (4) ॥ ౨ ॥

శం చ మే మయశ్చ మే ప్రియం చ మేఽనుకామశ్చ మే కామశ్చ మే సౌమనసశ్చ మే భద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వస్యశ్చ మే యశశ్చ మే భగశ్చ మే ద్రవిణం చ మే యన్తా చ మే ధర్తా చ మే క్షేమశ్చ మే ధృతిశ్చ మే విశ్వం చ। (5) మే మహశ్చ మే సంవిచ్చ మే జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరం చ మే లయశ్చ మ ఋతం చ మేఽమృతం చ మే యక్ష్మం చ మేఽనామయశ్చ మే జీవాతుశ్చ మే దీర్ఘాయుత్వం చ మేఽనమిత్రం చ మేఽభయం చ మే సుగం చ మే శయనం చ మే సూషా చ మే సుదినం చ మే ॥ (6) ॥ 3 ॥

ఊర్క్చ మే సూనృతా చ మే పయశ్చ మే రసశ్చ మే ఘృతం చ మే మధు చ మే సగ్ధిశ్చ మే సపీతిశ్చ మే కృషిశ్చ మే వృష్టిశ్చ మే

జైత్రం చమ ఔద్భిద్యం చ మే రయిశ్చ మే రాయశ్చ మే పుష్టంచ మే పుష్టిశ్చ మే విభు చ। (7) మే ప్రభు చ మే బహు చ మే భూయశ్చ మే పూర్ణం చ మే పూర్ణతరం చ మేఽ క్షితిశ్చ మే కూయవాశ్చ మేఽ న్నం చ మేఽ క్షుశ్చ మే వ్రీహయశ్చ మే యవాశ్చ మే మాషాశ్చ మే తిలాశ్చ మే ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే గోధూమాశ్చ మే మసురాశ్చ మే ప్రియఙ్గవశ్చ మేఽ ణవశ్చ మే శ్యామాకాశ్చ మే నీవారాశ్చ మే ॥ (8) ॥ ४ ॥

అశ్మాచ మే మృత్తికా చ మే గిరయశ్చ మే పర్వతాశ్చ మే సికతాశ్చ మే వనస్పతయశ్చ మే హిరణ్యం చ మేఽ యశ్చ మే సీసం చ మే త్రపుశ్చ మే శ్యామం చ మే లోహం చ మేఽ గ్నిశ్చ మ ఆపశ్చ మే వీరుధశ్చమ ఓషధయశ్చ మే కృష్టపచ్యం చ। (9) మేఽ కృష్టపచ్యం చ మే గ్రామ్యాశ్చ మే పశవ ఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేన కల్పన్తాం విత్తం చ మే విత్తి శ్చ మే భూతం చ మే భూతిశ్చ మే వసు చ మే వసతిశ్చ మే కర్మ చ మే శక్తిశ్చ మేఽ ర్థశ్చ మ ఏమశ్చ మ ఇతిశ్చ మే గతిశ్చమే ॥ (10) ॥ ౫ ॥

అగ్నిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సవితా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సరస్వతీ చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే పూషా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే బృహస్పతిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చ మే మిత్రశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే త్వష్టా చ। (11) మ ఇన్ద్రశ్చ మే ధాతా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే విష్ణుశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మేఽ శ్వినౌ చమఇన్ద్రశ్చ మే మరుతశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే

విశ్వే చ మే దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే పృథివీ చ మ ఇన్ద్రశ్చ మేఽన్తరిక్షం చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే ద్యౌశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే దిశశ్చ మ ఇన్ద్ర శ్చ మే మూర్ధా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే ప్రజాపతిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే ॥ **(12)**॥ ౬ ॥

అగ్ంశుశ్చ మే రశ్మిశ్చ మేఽదాభ్యశ్చ మేఽధిపతిశ్చ మ ఉపాగ్ంశుశ్చ మేఽన్తర్యామశ్చ మ ఐన్ద్రవాయవశ్చ మే మైత్రావరుణశ్చ మ ఆశ్వినశ్చ మే ప్రతిప్రస్థానశ్చ మే శుక్రశ్చ మే మన్థీ చ మ ఆగ్రయణశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే ధ్రువ శ్చ మే వైశ్వానరశ్చ మ ఋతుగ్రహాశ్చ । **(13)** మేఽతిగ్రాహ్యాశ్చ మ ఐన్ద్రాగ్నశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే మరుత్వతీ యాశ్చ మే మాహేన్ద్రశ్చ మ ఆదిత్యశ్చ మే సావిత్రశ్చ మే సారస్వతశ్చ మే పౌష్ణశ్చ మే పాత్నీవతశ్చ మే హారియోజనశ్చ మే ॥ **(14)** ॥ ౭ ॥

ఇధ్మశ్చ మే బర్హిశ్చ మే వేదిశ్చ మే ధిష్ణియాశ్చ మే స్రుచశ్చ మే చమసాశ్చ మే గ్రావాణశ్చ మే స్వరవశ్చ మ ఉపరవాశ్చ మేఽధిషవణే చ మే ద్రోణకలశశ్చ మే వాయవ్యా ని చ మే పూతభృచ్చ మ ఆధవనీయశ్చ మ ఆగ్నీధ్రం చ మే హవిర్ధానం చ మే గృహాశ్చ మే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చ మే పచతాశ్చ మేఽవభృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చమే ॥ **(15)** ॥ ౮ ॥

అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మేఽర్కశ్చ మే సూర్యశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽశ్వమేధశ్చ మే పృథివీ చ మేఽదితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే శక్వరీరఙ్గులయో దిశశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామృక్చ మే సామ చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ మే తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతం చ మేఽహోరాత్రయో ర్వృష్ట్యా బృహద్రథన్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్॥ **(16)**

॥ ౯ ॥

గర్భాశ్చ మే వత్సాశ్చ మే త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్యవీ చ మే దిత్యవాట్చ మే దిత్యౌహీ చ మే పఞ్చావిశ్చ మే పఞ్చావీ చ మే త్రివత్సశ్చ మేత్రివత్సా చ మేతుర్యవాట్చ మే తుర్యౌ హీ చ మే పష్ఠవాచ్చ మే పష్ఠౌహీ చ మ ఉక్షా చ మే వశా చ మ ఋషభశ్చ । (17) మే వేహచ్చ మేఽనడ్వాఞ్చ మే ధేనుశ్చ మ ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతా మపానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్ శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామ్ ॥ (18) ॥ ౧౦ ॥

ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మే పఞ్చ చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ చ మే త్రయోదశ చ మే పఞ్చదశ చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ మ ఏకవిగ్ంశతిశ్చ మే త్రయోవిగ్ం శతిశ్చ మే పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ మే సప్తవిగ్ంశతిశ్చ మే నవవిగ్ంశతిశ్చ మ ఏకత్రిగ్ంశచ్చ మే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ। (19) మే చతస్రశ్చ మేఽష్టౌ చ మే ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే విగ్ంశతిశ్చ మే చతుర్విగ్ంశతిశ్చ మేఽష్టావిగ్ంశతిశ్చ మే ద్వాత్రిగ్ంశచ్చ మే షట్త్రిగ్ంశచ్చ మే చత్వారిగ్ంశచ్చ మే చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ మేఽష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ మే వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్నియశ్చా న్త్యాయనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ ॥ (20) ॥ ౧౧ ॥

ఇడా దేవహూ ర్మనుర్యజ్ఞ నీర్బృహస్పతిరుక్థామదాని శగ్ంసిషద్విశ్వేదేవాస్సూ క్తవాచః పృథివి మాతర్మా మాహిగ్ంసీర్మధుమనిష్యే మధు జనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తంమా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽనుమదన్తు ॥

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీరుద్రచమకమ్ ॥

❖ ❖ ❖

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం తు యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥
విసర్గబిన్దుమాత్రాణి పదపాదాక్షరాణి చ ।
న్యూనాతిరిక్తం యత్కిఞ్చిదాభిర్గీర్భిరుదీరయేత్ ॥

ఆభిర్గీర్భిర్యదతో న ఊనమాప్యాయ హరివో వర్ధమానః ।
యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ తే స్యామ ।
బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మా హాసీత్ ।

ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః

॥ హరిః ఓమ్ ॥

❖ ❖ ❖

సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ మంత్రములు*

ఓం సద్యో జాతం ప్రపద్యామి సద్యో జాతాయ వై నమో నమః ॥
భవే భవే నాతి భవే భవస్వ మాం। భవోద్భవాయ నమః ॥ ౧

ఓం వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ నమో
రుద్రాయ నమఃకాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో
బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో
బలప్రమథనాయ నమస్సర్వ భూతదమనాయ నమో
మనోన్మనాయ నమః ॥ ౨

ఓం అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యో ఘోర ఘోరతరేభ్యః।
సర్వేభ్యః సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥ ౩

ఓం తత్పురుషాయ విద్మహే। మహాదేవాయ ధీమహి।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౪

ఓం ఈశాన స్సర్వ విద్యానామీశ్వర స్సర్వభూతానాం
బ్రహ్మాధిపతి ర్బ్రహ్మణోధిపతిర్
బ్రహ్మా శివో మే అస్తు సదాశివోమ్ ॥ ౫

---

* శ్లో॥ ఏకఏవ శివః సాక్షాత్ సత్యజ్ఞానాది లక్షణః।
వికారరహితః శుద్ధః స్వశక్త్యా పంచధా స్థితః ॥

వ్యాఖ్య : ఇతి సృష్టి స్థిత్యాది పంచకృత్య శక్తిభిః సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ రూపోజాత ఇత్యర్థః ॥ (సూత సంహిత - యజ్ఞవైభవ ఖండమ్)

తా॥ సత్యజ్ఞానానంద స్వరూపుడు, వికారరహితుడు అగు పరమశివుడు ఒక్కడే. ఐనను సృష్టి, స్థితి, లయ, తిరోధాన, అనుగ్రహములు అను

పంచకృత్యశక్తుల వలన ఆ పరమశివుడే సద్యోజాత, వామదేవ, అఘోర, తత్పురుష, ఈశానులు అను ఐదు (5) భేదములచే ఒప్పుచున్నాడు. కావున సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ మంత్రముల చేత జపార్చన అభిషేకాదులను చేసినచో మహాఫలము లభించును. ఇంతేగాక, ఆమ్నాయ మంత్రములు అన్నియును పరమేశ్వరుని పంచముఖముల నుండి ఉద్భవించినవే అని తెలియాలి.

1. సద్యోజాత ముఖము నుండి గాయత్రీ మొదలగు రెండుకోట్ల మంత్రములు ఉద్భవించినవి. వీనిని "వైదిక మంత్రములు" అందురు. ఇవియే పూర్వామ్నాయ మంత్రములు అనబడును.

2. వామదేవ ముఖము నుండి శైవాగమమునకు చెందిన మంత్రములు ఒక కోటి జనించినవి. ఇవి దక్షిణామూర్తి ఇత్యాది మంత్రములు. వీనినే దక్షిణామ్నాయ మంత్రములు అందురు.

3. అఘోర ముఖము నుండి వైష్ణవ ఆగమోక్తములైన ఒక కోటి మంత్రములు వెలువడినవి. ఇవి పశ్చిమామ్నాయ మంత్రములుగా వ్యవహరించబడినవి.

4. తత్పురుష ముఖము నుండి శాక్తేయములగు రెండు కోట్ల మంత్రములు ఉద్భవించినవి. మహావిద్యాది మంత్రములు ఇవియే. ఇవి ఉత్తరామ్నాయ మంత్రములుగా పేర్కొనబడినవి.

5. ఈశాన ముఖము నుండి ఆత్మానంద ప్రదములైన కోటి మంత్రములు ఉద్గమించినవి. వీనిని ఊర్ధ్వామ్నాయ మంత్రములుగా వ్యవహరించెదరు.

ఈ విధముగా మొత్తము సప్తకోటి మహామంత్రములు పరమేశ్వరుని పంచముఖముల నుండి ఉద్భవించినవిగా తెలియవలెను. అయితే 'సద్యోజాతాది' మహామంత్రములు మాత్రము మహామహిమాన్వితములగు పరమేశ్వరుని పంచ ముఖముల నుండి ఉద్భవించి, ఆ ముఖములను ప్రస్తుతించుట వలన ఇవి 'సద్యోజాతాది పంచబ్రహ్మ మంత్రములు' అని వ్యవహరింపబడినవి. ఈ ఐదు మహా మంత్రములను ప్రతిదినము ఒక్కసారి భక్తిశ్రద్ధలతో జపించినయెడల సప్తకోటి మహామంత్రముల పురశ్చరణ వలన కలుగు ఫలము లభించితీరునని 'శైవాగమతంత్రసార సంగ్రహము' ఇత్యాది మహాగ్రంథములయందు పేర్కొనబడినది.

॥ ఇతి శివమ్ ॥

❖ ❖ ❖

అథ శ్రీ గణపత్యథర్వ శీర్షమ్

ఓం॥ భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః । భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ॥
స్థిరైరంగై స్తుష్టువాంసస్తనూభిః । వ్యశేమ దేవ హితం యదాయుః ॥
స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః । స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ॥
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః । స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు ॥
ఓమ్ శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

హరిః ఓం ॥ లం ॥ నమస్తే గణపతయే । త్వమేవ ప్రత్యక్షం తత్త్వమసి। త్వమేవ కేవలం కర్తాసి । త్వమేవ కేవలం ధర్తాసి । త్వమేవ కేవలం హర్తాసి । త్వమేవ సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మాసి । త్వం సాక్షాదాత్మాసి నిత్యమ్ ॥ ౧ ॥

ఋతం వచ్మి । సత్యం వచ్మి ॥ ॥ ౨ ॥

అవ త్వం మామ్ । అవ వక్తారమ్ । అవ శ్రోతారమ్ । అవ దాతారమ్ । అవధాతారమ్ । అవానూచాన మవ శిష్యమ్ । అవ పశ్చాత్తాత్ । అవ పురస్తాత్। అవోత్తరాత్తాత్ । అవ దక్షిణాత్తాత్ । అవ చోర్ధ్వాత్తాత్ । అవాధరాత్తాత్ । సర్వతో మాం పాహి పాహి సమంతాత్ ॥ ॥ ౩ ॥

త్వం వాఙ్మయస్త్వం చిన్మయః । త్వమానందమయ స్త్వం బ్రహ్మమయః త్వం సచ్చిదానందాద్వితీయోఽసి । త్వం ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి । త్వం జ్ఞానమయో విజ్ఞానమయోఽసి ॥ ॥ ౪ ॥

సర్వం జగదిదం త్వత్తో జాయతే । సర్వం జగదిదం త్వత్త స్తిష్ఠతి । సర్వం జగదిదం త్వయి లయమేష్యతి । సర్వం జగదిదం త్వయి ప్రత్యేతి॥ త్వం భూమిరాపోఽనలోఽనిలో నభః । త్వం చత్వారి వాక్పదాని ॥ ౫ ॥

త్వం గుణత్రయాతీతః । త్వం దేహత్రయాతీతః । త్వం కాలత్రయాతీతః త్వం మూలాధారస్థితోసి నిత్యమ్ । త్వం శక్తి త్రయాత్మకః । త్వాం యోగినో

ధ్యాయంతి నిత్యమ్ । త్వం బ్రహ్మ త్వం విష్ణుస్త్వం రుద్రస్త్వమింద్రస్త్వమగ్నిస్త్వం వాయుస్త్వం సూర్యస్త్వం చంద్రమాస్త్వం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ ॥ ౬ ॥

గణాదిం పూర్వముచ్చార్య । వర్ణాదిం తదనంతరమ్ । అనుస్వారః పరతరః । అర్ధేందు లసితమ్ । తారేణ రుద్ధమ్ । ఏతత్తవ మనుస్వరూపమ్। గకారః పూర్వరూపమ్। అకారో మధ్యమరూపమ్ । అనుస్వారశ్చాంత్యరూపమ్। బిందురుత్తరరూపమ్ । నాదఃసంధానమ్ । సంహితాసంధిః । సైషాగణేశవిద్యా। గణకఋషిః । నిచృద్గాయత్రీఛందః । గణపతిర్దేవతా । ఓం గం గణపతయే నమః । ఏకదంతాయ విద్మహే । వక్రతుండాయ ధీమహి । తన్నో దంతిః ప్రచోదయాత్ ॥ ॥ ౭ ॥

శ్లో॥ ఏకదంతం చతుర్హస్తం పాశమంకుశధారిణమ్ ।
రదంచ వరదం హస్తై ర్బిభ్రాణం మూషకధ్వజమ్ ॥
రక్తం లంబోదరం శూర్పకర్ణకం రక్తవాససమ్ ।
రక్త గంధాను లిప్తాంగం రక్తపుష్పైః సుపూజితమ్ ॥
భక్తానుకంపినం దేవం జగత్కారణ మచ్యుతమ్ ।
ఆవిర్భూతం చ సృష్ట్యాదౌ ప్రకృతేః పురషాత్పరమ్ ॥
ఏవం ధ్యాయతి యో నిత్యం సయోగీ యోగినాం వరః ॥
నమో వ్రాతపతయే నమో గణపతయే నమః ప్రమథ పతయే
నమస్తే అస్తు లంబోదరాయైకదంతాయ
విఘ్ననాశినే శివసుతాయ శ్రీవరదమూర్తయే నమః ॥ ॥ ౮ ॥

ఏతదథర్వశీర్షం యోఽధీతే । స బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ।
స సర్వవిఘ్నైర్న బాధ్యతే । స సర్వతః సుఖమేధతే ।
స పంచ మహాపాపాత్ప్రముచ్యతే । సాయమధీయానో దివస
కృతం పాపం నాశయతి । ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం పాపం
నాశయతి । సాయంప్రాతః ప్రయుంజానోఽపాపో భవతి ।

సర్వత్రాధీయానోపవిఘ్నో భవతి । ధర్మార్థకామమోక్షం చ
విందతి । ఇదమథర్వశీర్షమశిష్యాయ న దేయమ్ ।
యో యది మోహాద్దాస్యతి స పాపీయాన్ భవతి ।
సహస్రావర్తనాత్ యం యం కామమధీతే తం తమనేన సాధయేత్।
అనేన గణపతి మభిషించతి । సవాగ్మీభవతి । చతుర్థ్యా మనశ్నన్
జపతి స విద్యావాన్ భవతి । ఇత్యథర్వణవాక్యమ్ ॥
బ్రహ్మాద్యా చరణం విద్యాత్ న బిభేతి కదాచ నేతి । యో
దూర్వాంకురై ర్యజతి స వైశ్రవణోపమో భవతి । యో లాజై
ర్యజతి స యశోవాన్ భవతి । స మేధావాన్ భవతి ।
యో మోదకసహస్రేణ యజతి స వాంఛిత ఫలమవాప్నోతి ।
యః సాజ్య సమిద్భిర్యజతి స సర్వం లభతే స సర్వం లభతే ।
అష్టౌ బ్రాహ్మణాన్ సమ్యగ్గ్రాహయిత్వా సూర్య వర్చస్వీ
భవతి । సూర్యగ్రహే మహానద్యాం ప్రతిమాసన్నిధౌ
వా జప్త్వా సిద్ధమంత్రో భవతి । మహా విఘ్నాత్ప్రము
చ్యతే । మహాదోషాత్ప్రముచ్యతే । మహాపాపాత్ప్ర ముచ్యతే ।
స సర్వ విద్భవతి స సర్వవిద్భవతి ।
య ఏవం వేద । ఇత్యు పనిషత్ ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

ఓం॥ భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః । భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ॥
స్థిరైరంగై స్తుష్టువాంసస్తనూభిః । వ్యశేమ దేవ హితం యదాయుః ॥
స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః । స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః ॥
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః । స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు ॥

ఓమ్ శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥ *హరిః ఓమ్ ॥*

॥ ఇతి శ్రీ గణపత్యథర్వశీర్షమ్ ॥

అథ తైత్తిరీయోపనిషత్

(అ) శీక్షావల్లీ

హరిః ఓమ్ ॥ శం నో మిత్రశ్శం వరుణః। శం నో భవత్వర్యమా। శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః । శం నో విష్ణురురుక్రమః । నమో బ్రహ్మణే । నమస్తే వాయో। త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి । త్వామేవ (త్వమేవ) ప్రత్యక్షం బ్రహ్మ వదిష్యామి । ఋతం వదిష్యామి । సత్యం వదిష్యామి । తన్మామవతు । తద్వక్తారమవతు । అవతు మామ్ । అవతు వక్తారమ్ ॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ ॥ ౧ ॥

శీక్షాం వ్యాఖ్యాస్యామః । వర్ణస్స్వరః । మాత్రా బలమ్ । సామ సన్తానః । ఇత్యుక్తశ్శీక్షాధ్యాయః ॥ ॥ ౨ ॥

సహ నౌ యశః । సహ నౌ బ్రహ్మవర్చసమ్ । అథాతస్సగ్ంహితాయా ఉపనిషదం వ్యాఖ్యాస్యామః । పఞ్చస్వధికరణేషు । అధిలోక మధిజ్యౌతిషమధివిద్య మధిప్రజమధ్యాత్మమ్ । తా మహాసగ్ం హితా ఇత్యాచక్షతే । అథాధిలోకమ్ ॥ పృథివీ పూర్వరూపమ్ । ద్యౌరుత్తర రూపమ్ । ఆకాశస్సన్ధిః । వాయుస్సన్ధానమ్ । ఇత్యధిలోకమ్ । అథాధిజ్యౌతిషమ్ । అగ్నిః పూర్వరూపమ్ । ఆదిత్య ఉత్తరరూపమ్। ఆపస్సన్ధిః । వైద్యుతస్సన్ధానమ్ । ఇత్యధిజ్యౌతిషమ్ । అథాధివిద్యమ్ । ఆచార్యః పూర్వరూపమ్ అన్తే వాస్యుత్తరరూపమ్ । విద్యా సన్ధిః ॥

ప్రవచనగ్ం సన్ధానమ్ । ఇత్యధివిద్యమ్ । అథాధిప్రజమ్ । మాతా పూర్వరూపమ్ । పితోత్తర రూపమ్ । ప్రజా సన్ధిః । ప్రజననగ్ం సన్ధానమ్ । ఇత్యధిప్రజమ్ । అథాధ్యాత్మమ్ । అధరా హనుః పూర్వరూపమ్ ॥ ఉత్తరా హనురుత్తరరూపమ్ । వాక్సన్ధిః । జిహ్వా సన్ధానమ్ । ఇత్యధ్యాత్మమ్ । ఇతీమా మహాసగ్ంహితాః । య ఏవమేతా మహాసగ్ంహితా వ్యాఖ్యాతావేద । సన్ధీయతే ప్రజయా పశుభిః । బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన సువర్గేణ లోకేన ॥ ॥ 3 ॥

యశ్ఛన్దసామృషభో విశ్వరూపః ఛన్దోభ్యోఽధ్యమృతాథ్సంబభూవ । స మేన్ద్రో మేధయా స్పృణోతు । అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసమ్ । శరీరం మే విచర్షణమ్ । జిహ్వా మే మధుమత్తమా । కర్ణాభ్యాం భూరి విశ్రువమ్ । బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయా పిహితః । శ్రుతం మే గోపాయ । ఆవహన్తీ వితన్వానా । కుర్వాణాచీరమాత్మనః । వాసాగ్ంసి మమ గావశ్చ । అన్నపానే చ సర్వదా । తతో మే శ్రియమావహ । లోమశాం పశుభిస్సహ స్వాహా । ఆమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్స్వాహా । విమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్స్వాహా । ప్రమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా । దమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్స్వాహా । శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా । యశోజనేఽసాని స్వాహా । శ్రేయాన్వస్యసోఽసాని స్వాహా । తం త్వా భగ ప్రవిశాని స్వాహా । స మా భగ ప్రవిశ స్వాహా । తస్మిన్థ్సహస్ర

శాఖే। నిభగాఽహం త్వయి మృజే స్వాహా । యథాఽఽపః ప్రవతా యన్తి । యథా మాసా అహర్జరమ్ । ఏవం మాం బ్రహ్మచారిణః। ధాతరాయన్తు సర్వతస్స్వాహా । ప్రతివేశోఽసి ప్ర మా భాహి ప్ర మా పద్యస్వ ॥ ॥ ४ ॥

భూర్భువస్సువరితివా ఏతాస్తిస్రో వ్యాహృతయః।తాసాము హ స్మైతాం చతుర్థీమ్। మాహాచమస్యః ప్రవేదయతే॥ మహ ఇతి। తద్బ్రహ్మ। స ఆత్మా । అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః । భూరితి వా అయం లోకః । భువ ఇత్యన్తరిక్షమ్ । సువరిత్యసౌ లోకః। మహ ఇత్యాదిత్యః । ఆదిత్యేన వావ సర్వే లోకా మహీయన్తే। భూరితి వా అగ్నిః। భువ ఇతివాయుః॥ సువరిత్యాదిత్యః । మహ ఇతి చన్ద్రమాః। చన్ద్రమసా వావ సర్వాణి జ్యోతీగ్ంషి మహీయన్తే । భూరితి వా ఋచః। భువ ఇతి సామాని। సువరితి యజూగ్ంషి॥ మహ ఇతి బ్రహ్మ। బ్రహ్మణా వావ సర్వే వేదా మహీయన్తే ।భూరితి వై ప్రాణః । భువ ఇత్యపానః । సువరితి వ్యానః । మహ ఇత్యన్నమ్ । అన్నేన వావ సర్వే ప్రాణా మహీయన్తే। తా వా ఏతాశ్చ తస్రశ్చతుర్ధా। చతస్రశ్చతస్రో వ్యాహృతయః । తా యో వేద । స వేద బ్రహ్మ । సర్వేఽస్మై దేవా బలిమావహన్తి॥ ॥ ౫ ॥

స య ఏషో న్తర్ హృదయ ఆకాశః। తస్మిన్నయం పురుషో మనోమయః। అమృతో హిరణ్మయః। అన్తరేణ తాలుకే । య ఏష

స్తన ఇవావలమ్బతే । సేన్ద్రయోనిః । యత్రాసౌ కేశాన్తో వివర్తతే । వ్యపోహ్య శీర్షకపాలే । భూరిత్యగ్నౌ ప్రతితిష్ఠతి ॥ భువ ఇతి వాయౌ। సువరిత్యాదిత్యే । మహ ఇతి బ్రహ్మణి । ఆప్నోతి స్వారాజ్యమ్ । ఆప్నోతి మనస స్పతిమ్। వాక్పతిశ్చక్షుష్పతిః। శ్రోత్ర పతిర్విజ్ఞానపతిః। ఏతత్తతో భవతి। ఆకాశశరీరం బ్రహ్మ। సత్యాత్మ ప్రాణారామం మనఆనన్దమ్। శాన్తిసమృద్ధమమృతమ్ । ఇతి ప్రాచీన యోగ్యోపాస్వ॥ ॥ ౬ ॥

పృథివ్య న్తరిక్షం ద్యౌర్దిశో౽వాన్తరదిశాః। అగ్నిర్వాయురాదిత్యశ్చన్ద్రమా నక్షత్రాణి। ఆప ఓషధయో వనస్పతయ ఆకాశ ఆత్మా। ఇత్యధిభూతమ్। అథాధ్యాత్మమ్ । ప్రాణో వ్యానో౽పాన ఉదానస్సమానః। చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో వాక్త్వక్ । చర్మ మాగ్ంస గ్ం స్నావా౽స్థి మజ్జా । ఏతదధివిధాయఋషిరవోచత్॥ పాఙ్క్తం వా ఇదగ్ంసర్వమ్ । పాఙ్క్తేనైవ పాఙ్క్తగ్ంస్పృణోతీతి ॥ ॥ ౭ ॥

ఓమితి బ్రహ్మ। ఓమితీదగ్ంసర్వమ్ । ఓమిత్యే తదనుకృతిహ స్మ వా అప్యో శ్రావయేత్యాశ్రావయన్తి । ఓమితి సామాని గాయన్తి । ఓగ్ం శోమితి శస్త్రాణి శగ్ంసన్తి । ఓమిత్యధ్వర్యుః ప్రతిగరం ప్రతిగృణాతి। ఓమితి బ్రహ్మా ప్రసౌతి। ఓమిత్యగ్నిహోత్ర మనుజానాతి ॥ ఓమితి బ్రాహ్మణః ప్రవక్ష్యన్నాహ బ్రహ్మోపాప్నవానీతి। బ్రహ్మైవోపాప్నోతి॥ ॥ ౮ ॥

ఋతం చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। సత్యం చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। తపశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। దమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। శమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। అగ్నిహోత్రం చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। అతిథయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। మానుషం చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। ప్రజా చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనే చ । ప్రజనశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ । ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ । సత్యమితి సత్యవచా రాథీతరః॥ తప ఇతి తపోనిత్యః పౌరుశిష్టిః । స్వాధ్యాయప్రవచనే ఏవేతి నాకో మౌద్గల్యః। తద్ధి తపస్తద్ధి తపః॥ ॥ ౯ ॥

అహం వృక్షస్య రేరివా॥ కీర్తిః పృష్ఠం గిరేరివ। ఊర్ధ్వపవిత్రో వాజినీవ స్వమృతమస్మి। ద్రవిణగ్ం సవర్చసమ్ । సుమేధా అమృతోక్షితః। ఇతి త్రిశఙ్కోర్వేదానువచనమ్। ॥ ౧౦ ॥

వేదమనూచ్యాచార్యోఽన్తేవాసినమనుశాస్తి । సత్యం వద। ధర్మం చర। స్వాధ్యాయాన్మా ప్రమదః। ఆచార్యాయ ప్రియం ధనమాహృత్య ప్రజాతన్తుం మా వ్యవచ్ఛేత్సీః। సత్యాన్న ప్రమదితవ్యమ్। ధర్మాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । కుశలాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । భూత్యై న ప్రమదితవ్యమ్। స్వాధ్యాయ ప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్॥ దేవపితృకార్యాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్ । మాతృదేవో భవ । పితృదేవో భవ । ఆచార్యదేవో

భవ। అతిథిదేవో భవ । యాన్యనవద్యాని కర్మాణి । తాని సేవితవ్యాని। నో ఇతరాణి । యాన్యస్మాకగ్ం సుచరితాని । తాని త్వయో పాస్యాని ॥ నో ఇతరాణి । యే కే చాస్మచ్ఛ్రేయాగ్ంసో బ్రాహ్మణాః । తేషాం త్వయాఽఽసనేన ప్రశ్వసితవ్యమ్ । శ్రద్ధయా దేయమ్। అశ్రద్ధయాఽ దేయమ్ । శ్రియా దేయమ్ । హ్రియా దేయమ్ । భియా దేయమ్ । సంవిదా దేయమ్ । అథయది తే కర్మ విచికిత్సా వా వృత్తవిచికిత్సా వా స్యాత్ ॥ యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః । యుక్తా ఆయుక్తాః । అలూక్షా ధర్మకామా స్స్యుః। యథా తే తత్ర వర్తేరన్। తథా తత్ర వర్తేథాః । అథాభ్యాఖ్యాతేషు । యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః । యుక్తా ఆయుక్తాః। అలూక్షా ధర్మ కామాస్స్యుః। యథా తే తేషు వర్తేరన్ । తథా తేషు వర్తేథాః । ఏష ఆదేశః । ఏష ఉపదేశః । ఏషా వేదోపనిషత్। ఏతదనుశాసనమ్ । ఏవముపాసితవ్యమ్ । ఏవము చైతదుపాస్యమ్॥ ॥ ౧౧ ॥

శం నో మిత్రశ్శం వరుణః । శం నో భవత్వర్యమా । శం న ఇన్ద్రోబృహస్పతిః। శం నో విష్ణురురుక్రమః। నమో బ్రహ్మణే । నమస్తే వాయో । త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి । త్వామేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మావాదిషమ్ । ఋతమవాదిషమ్ । సత్యమవాదిషమ్। తన్మామావీత్। తద్వక్తారమావీత్। ఆవీన్మామ్। ఆవీద్వక్తారమ్ ॥ ఓం శాన్తిః శ్శాన్తిః శ్శాన్తిః ॥

॥ ౧౨ ॥

శంనశ్శీక్షాగ్ం సహనౌయశ్ఛన్దసాం భూస్సయః పృథివ్యో మిత్యృతం చ్ఛాహం వేదమనూచ్య శంనోద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥ శంనోమహ ఇత్యాదిత్యోనో ఇతరాణిత్రయోవిగ్ంశతిః। శంనోమిత్రశ్శం వరుణః... అవతువక్తారమ్॥ ॥ ౧౩ ॥

॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ శీక్షావల్లీ సమాప్తా ॥

॥ ఇతి తైత్తిరీయోపనిషది ప్రథమః ప్రశ్న స్సమాప్తః ॥

❖ ❖ ❖

(ఉ) ఆనన్దవల్లీ

ఓం సహనా వవత్వితి శాంతిః ॥

హరిః ఓమ్॥ బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరమ్ । తేదేషాఽభ్యుక్తా । సత్యం జ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ । యో వేద నిహితం గుహాయాం పరమే వ్యోమన్ । సోఽశ్నుతే సర్వాన్కామా న్త్సహ । బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి । తస్మాద్వా ఏతస్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః । ఆకాశాద్వాయుః । వాయోరగ్నిః । అగ్నేరాపః । అద్భ్యః పృథివీ । పృథివ్యా ఓషధయః । ఓషధీభ్యోఽన్నమ్ । అన్నాత్పురుషః । స వా ఏష పురుషోఽన్నరసమయః । తస్యేద మేవ శిరః । అయం దక్షిణః పక్షః । అయ ముత్తరః పక్షః । అయమాత్మా। ఇదం పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౧ ॥

అన్నాద్వై ప్రజాః ప్రజాయన్తే। యాః కాశ్చ పృథివీగ్ంశ్రితాః । అథో అన్నేనైవ జీవన్తి । అథైనదపి యన్త్యన్తతః। అన్నగ్ంహి భూతానాం జ్యేష్ఠమ్। తస్మాథ్స ర్వౌషధముచ్యతే । సర్వం వై తేఽన్నమాప్నువన్తి। యేఽన్నం బ్రహ్మోపాసతే। అన్నగ్ంహి భూతానాం జ్యేష్ఠమ్ । తస్మాథ్సర్వౌషధముచ్యతే । అన్నాద్భూతాని జాయన్తే । జాతాన్యన్నేన వర్ధన్తే । అద్యతేఽత్తి చ భూతాని । తస్మాదన్నం తదుచ్యత ఇతి। తస్మాద్వా ఏతస్మాదన్న రసమయాత్ । అన్యోఽన్తర ఆత్మా ప్రాణమయః । తేనైష పూర్ణః । స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుషవిధతామ్ । అన్వయం పురుషవిధః । తస్య ప్రాణ ఏవ శిరః। వ్యానో దక్షిణః పక్షః । అపాన ఉత్తరః పక్షః । ఆకాశ ఆత్మా । పృథివీ పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా । తదప్యేష శ్లోకో భవతి॥ ॥ ౨ ॥

ప్రాణం దేవా అను ప్రాణన్తి । మనుష్యాః పశవశ్చ యే । ప్రాణో హి భూతానామాయుః । తస్మాథ్సర్వాయుషముచ్యతే । సర్వమేవత ఆయుర్యన్తి । యే ప్రాణం బ్రహ్మోపాసతే । ప్రాణో హి భూతానా మాయుః । తస్మాథ్సర్వాయు షముచ్యతి ఇతి । తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా । యః పూర్వస్య । తస్మాద్వా ఏతస్మాత్ప్రాణమయాత్ । అన్యోఽన్తర ఆత్మామనోమయః । తేనైష పూర్ణః । స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుషవిధతామ్ । అన్వయం పురుషవిధః।

తస్య యజుర్వేవ శిరః । ఋగ్దక్షిణః పక్షః । సామోత్తరః పక్షః । ఆదేశ ఆత్మా । అథర్వాఙ్గిరసః పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౩ ॥

యతో వాచో నివర్తన్తే । అప్రాప్య మనసా సహ । ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్ । న బిభేతి కదాచనేతి । తస్యైవ ఏవ శారీర ఆత్మా । యః పూర్వస్య । తస్మాద్వా ఏతస్మాన్మనోమయాత్ । అన్యోన్తర ఆత్మా విజ్ఞానమయః । తేనైష పూర్ణః । స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుష విధతామ్ । అన్వయం పురుషవిధః । తస్య శ్రద్ధైవ శిరః । ఋతం దక్షిణః పక్షః । సత్యముత్తరః పక్షః । యోగ ఆత్మా । మహః పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౪ ॥

విజ్ఞానం యజ్ఞం తనుతే । కర్మాణి తనుతేఽపి చ । విజ్ఞానం దేవాస్సర్వే । బ్రహ్మ జ్యేష్ఠముపాసతే । విజ్ఞానం బ్రహ్మచేద్వేద । తస్మాచ్చేన్న ప్రమాద్యతి । శరీరే పాప్మనో హిత్వా । సర్వాన్కామాన్సమశ్నుత ఇతి । తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా । యః పూర్వస్య । తస్మాద్వా ఏతస్మాద్విజ్ఞానమయాత్ । అన్యోఽన్తర ఆత్మాఽఽనన్దమయః । తేనైష పూర్ణః । స వా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుషవిధతామ్ । అన్వయం పురుషవిధః । తస్య ప్రియమేవ శిరః । మోదో దక్షిణః పక్షః । ప్రమోద ఉత్తరః పక్షః । ఆనన్ద ఆత్మా । బ్రహ్మ పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౫ ॥

అసన్నేవ స భవతి। అస(ద్బ్రహ్మేతి వేద చేత్। అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద। సన్తమేనం తతో విదురితి। తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా। యః పూర్వస్య। అథాతో౽నుప్రశ్నాః। ఉతావిద్వానముం లోకం ప్రేత్య। కశ్చ న గచ్ఛతీ౩। ఆహో విద్వానముం లోకం ప్రేత్య। కశ్చిథ్సమశ్నుతా౩ ఉ। సో౽కామయత। బహు స్యాం ప్రజాయేయేతి। స తపో తప్యత। స తపస్తప్త్వా। ఇదగ్ంసర్వ మసృజత। యదిదం కిం చ। తథ్సృష్ట్వా। తదేవాను ప్రావిశత్। తదనుప్రవిశ్య। సచ్చ త్యచ్చాభవత్। నిరుక్తం చానిరుక్తం చ। నిలయనం చానిలయనం చ। విజ్ఞానం చావిజ్ఞానం చ। సత్యం చానృతం చ సత్యమభవత్। యదిదం కిం చ। తత్సత్య మిత్యా చక్షతే। తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౬ ॥

అసద్వా ఇదమగ్ర ఆసీత్। తతో వై సదజాయత। తదాత్మానగ్ స్వయ మకురుత। తస్మాత్తథ్సుకృత ముచ్యత ఇతి। యద్వై తథ్సుకృతమ్। రసో వై సః। రసగ్గ్హ్యేవాయం లబ్ధ్వా౽౽నన్దీ భవతి। కో హ్యేవా౽న్యాత్కః ప్రాణ్యాత్। యదేష ఆకాశ ఆనన్దో న స్యాత్। ఏష హ్యేవానన్దయాతి యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నదృశ్యే౽నాత్మ్యే౽నిరుక్తే౽నిలయనే౽భయం ప్రతిష్ఠాం విన్దతే। అథసో౽భయం గతోభవతి। యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నుదర మన్తరం కురుతే।

అథ తస్య భయం భవతి। తత్త్వేవ భయం విదుషో మన్వానస్య। తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౭ ॥

భీషాఽస్మాద్వాతః పవతే। భీషోదేతి సూర్యః । భీషాఽస్మాదగ్నిశ్చేన్ద్రశ్చ। మృత్యుర్ధావతి పఞ్చమ ఇతి । సైషాఽఽనన్దస్య మీమాగ్ంసాభవతి। యువా స్యాథ్సాధు యువాఽధ్యాయకః । ఆశిష్ఠో దృఢిష్ఠో బలిష్ఠః। తస్యేయం పృథివీ సర్వా విత్తస్య పూర్ణా స్యాత్ । స ఏకో మానుష ఆనన్దః । తే యే శతం మానుషా ఆనన్దాః । స ఏకో మనుష్యగన్ధర్వాణామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం మనుష్యగన్ధర్వాణామానన్దాః । స ఏకో దేవగన్ధర్వాణామానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం దేవగన్ధర్వాణా మానన్దాః। స ఏకః పితృణాం చిరలోక లోకానామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం పితృణాం చిరలోకలోకానామానన్దాః। స ఏక ఆజానజానాం దేవానామానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతమాజానజానాం దేవానామానన్దాః । స ఏకః కర్మదేవానాం దేవానామానన్దః । యే కర్మణా దేవానపియన్తి। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం కర్మ దేవానాం దేవానామానన్దాః। స ఏకో దేవానామానన్దః ॥ శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం దేవానామానన్దాః । స ఏక ఇంద్రస్యానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య।

తే యే శతమిన్ద్రస్యానన్దాః । స ఏకో బృహస్పతేరానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం బృహస్పతేరానన్దాః । స ఏకః ప్రజాపతేరానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం ప్రజాపతే రానన్దాః । స ఏకో బ్రహ్మణ ఆనన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । స యశ్చాయం పురుషే । యశ్చాసావాదిత్యే । స ఏకః స య ఏవం విత్ । అస్మాల్లోకాత్ప్రేత్య । ఏతమన్నమయమాత్మానముపసం క్రామతి । ఏతం ప్రాణమయ మాత్మానముపసంక్రామతి । ఏతం మనోమయ మాత్మానముపసంక్రామతి। ఏతం విజ్ఞానమయమాత్మానముపసంక్రామతి । ఏతమానన్దమయమాత్మాన ముపసంక్రామతి । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ॥ ౮ ॥

యతో వాచో నివర్తన్తే । అప్రాప్య మనసా సహ । ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్ । న బిభేతి కుతశ్చ నేతి । ఏతగ్ంహ వావ న తపతి । కిమహగ్ం సాధు నాకరవమ్ । కిమహం పాపమకరవమితి । స య ఏవం విద్వానేతే ఆత్మానగ్గ్ స్పృణుతే । ఉభే హ్యేవైష ఏతే ఆత్మానగ్గ్ స్పృణుతే । య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥ *ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥* ॥ ౯ ॥

॥ ఓం సహనా వవత్వితి శాంతిః ॥

॥ ఆనన్దవల్లీ సమాప్తా ॥

॥ ఇతి తైత్తిరియోపనిషది ద్వితీయః ప్రశ్నస్సమాప్తః ॥

❖ ❖ ❖

(మ) భృగువల్లీ

॥ ఓం సహనా వవత్వితి శాంతిః ॥

హరిః ఓమ్ ॥ భృగుర్వై వారుణిః । వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తస్మా ఏతత్ప్రోవాచ । అన్నం ప్రాణం చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో వాచమితి । తగ్ంహోవాచ । యతో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే । యేన జాతాని జీవన్తి । యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి । తద్విజిజ్ఞాసస్వ । తద్బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥॥ ౧ ॥

అన్నంబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । అన్నాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । అన్నేన జాతాని జీవన్తి । అన్నం ప్రయన్త్యభి సంవిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగ్ంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ । తపో బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥ ॥ ౨ ॥

ప్రాణోబ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ప్రాణాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । ప్రాణేన జాతాని జీవన్తి । ప్రాణం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతీతి । తిద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగ్ంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ । తపో బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥ ॥ ౩ ॥

మనో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । మనసో హ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । మనసా జాతాని జీవన్తి। మనః ప్రయన్త్యభి సంవిశంతీతి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార। అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి। తగ్ం హోవాచ। తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ। తపో బ్రహ్మేతి।స తపోఽ తప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥ ॥ ४ ॥

విజ్ఞానం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్। విజ్ఞానాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే। విజ్ఞానేన జాతాని జీవన్తి। విజ్ఞానం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతీతి। తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగ్ంహోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ । తపో బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥ ॥ ౫ ॥

ఆనందో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ఆనందాద్ధ్యేవఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । ఆనందేన జాతాని జీవన్తి। ఆనందం ప్రయంత్యభి సంవిశన్తీతి। సైషా భార్గవీ వారుణీ విద్యా । పరమే వ్యోమన్ప్రతిష్ఠితా । య ఏవం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో భవతి। మహాన్ భవతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన । మహాన్ కీర్త్యా॥ ॥ ౬ ॥

అన్నం న నింద్యాత్ । తద్వ్రతమ్ । ప్రాణోవా అన్నమ్ । శరీర మన్నాదమ్। ప్రాణే శరీరం ప్రతిష్ఠితమ్ । శరీరే ప్రాణః ప్రతిష్ఠితః। తదేతదన్నమన్నేప్రతిష్ఠితమ్ । స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద

ప్రతితిష్ఠతి। అన్నవానన్నాదో భవతి। మహాన్ భవతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన। మహాన్ కీర్త్యా ॥ ॥ ౭ ॥

అన్నం న పరిచక్షీత । తద్వ్రతమ్ । ఆపో వా అన్నమ్ । జ్యోతిరన్నాదమ్ । అప్సు జ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్ । జ్యోతిష్యాపః ప్రతిష్ఠితాః। తదేతదన్నమన్నేప్రతిష్ఠితమ్ । స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో భవతి । మహాన్ భవతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన । మహాన్ కీర్త్యా ॥ ॥ ౮ ॥

అన్నం బహుకుర్వీత । తద్వ్రతమ్ । పృథివీ వా అన్నమ్ । ఆకాశోఽన్నాదః । పృథివ్యామాకాశః ప్రతిష్ఠితః । ఆకాశే పృథివీ ప్రతిష్ఠితా । తదేతదన్న మన్నే ప్రతిష్ఠితమ్। స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి। అన్నవానన్నాదోభవతి। మహాన్ భవతి ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేన। మహాన్ కీర్త్యా ॥ ॥ ౯ ॥

న కంచనవసతౌ ప్రత్యాచక్షీత । తద్వ్రతమ్ । తస్మాద్యయా కయా చ విధయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్ । అరాధ్యస్మా అన్నమిత్యాచక్షతే। ఏతద్వై ముఖతోఽన్నగ్ం రాద్ధమ్। ముఖతోఽస్మా అన్నగ్ం రాధ్యతే। ఏతద్వైమధ్యతోఽ న్నగ్ం రాద్ధమ్ । మధ్యతోఽస్మా అన్నగ్ం రాధ్యతే। ఏతద్వా అంతతోఽ న్నగ్ం రాద్ధమ్। అంతతోఽస్మాఅన్నగ్ం రాధ్యతే। య ఏవం వేద । క్షేమ ఇతి వాచి । యోగక్షేమ ఇతి ప్రాణాపానయోః।

కర్మేతి హస్తయోః । గతిరితి పాదయోః । విముక్తిరితి పాయౌ । ఇతి మానుషీస్సమాజ్ఞాః । అథ దైవీః । తృప్తిరితి వృష్టౌ । బలమితి విద్యుతి । యశ ఇతి పశుషు । జ్యోతిరితి నక్షత్రేషు । ప్రజాతిరమృతమానంద ఇత్యుపస్థే । సర్వమిత్యాకాశే । తత్ప్రతిష్ఠేత్యుపాసీత । ప్రతిష్ఠావాన్ భవతి । తన్మహ ఇత్యుపాసీత । మహాన్ భవతి । తన్మన ఇత్యుపాసీత। మానవాన్ భవతి । తన్న మ ఇత్యుపాసీత । నమ్యన్తేఽస్మై కామాః । తద్బ్రహ్మేత్యు పాసీత । బ్రహ్మవాన్ భవతి । తద్బ్రహ్మణః పరిమర ఇత్యుపాసీత । పర్యేణ మ్రియన్తే ద్విషన్తస్సపత్నాః । పరి యే ప్రియా భ్రాతృవ్యాః । స యశ్చాయం పురుషే । యశ్చాసావాదిత్యే । స ఏకః । స య ఏవం విత్ । అస్మాల్లోకాత్ ప్రేత్య । ఏతమన్న మయమాత్మాన ముపసంక్రమ్య । ఏతం ప్రాణమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతం మనో మయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతం విజ్ఞానమయమాత్మాన ముపసంక్రమ్య । ఏతమానందమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఇమాన్ లోకాన్ కామాన్నీ కామరూప్యను సంచరన్ । ఏతత్ సామగాయన్నాస్తే । హా౩వు హా౩వు హా౩వు । అహమన్న మహమన్న మహమన్నమ్ । అహమన్నాదోఽ౨హమన్నాదోఽ౨ హమన్నాదః । అహగ్గ్‌శ్లోక కృదహగ్గ్ శ్లోకకృదహగ్గ్ శ్లోకకృత్ । అహమస్మి ప్రథమజా ఋతా౩ స్య । పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్య నా౩ భాఇ । యో మా దదాతి స ఇదేవమా౩ వాః।

అహమన్నమన్న మదన్తమాऽద్మి । అహం విశ్వం భువనమభ్యభవామ్ । సువర్ణజ్యోతీః । య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥ ॥ ౧౦ ॥

ఓం సహ నావవతు ।
సహ నౌ భునక్తు । సహ వీర్యం కరవావహై ।
తేజస్వి నావధీత మస్తు ।
మా విద్విషావహై ॥

॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

॥ భృగువల్లీ సమాప్తా ॥

॥ ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయోపనిషది
తృతీయః ప్రశ్నస్సమాప్తః॥

హరిః ఓం తత్సత్

❖ ❖ ❖

అథ కలిసంతారణోపనిషత్

శ్లో ॥ యద్దివ్య నామస్మరతాం సంసారో గోష్పదాయతే ।
స్వానన్యభక్తిర్భవతి తద్రామపదమాశ్రయే ॥

ఓం సహ నావవతు । సహ నౌ భునక్తు ।
సహ వీర్యం కరవావహై ।
తేజస్వి నావధీత మస్తు । మా విద్విషావహై ॥
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

హరిః ఓమ్ ॥ ద్వాపరాంతే నారదో బ్రహ్మాణం జగామ । కథం భగవాన్ గాం పర్యటన్ కలిం సంతరేయ మితి । స హోవాచ బ్రహ్మా సాధు పృష్టోఽస్మి సర్వశ్రుతిరహస్యం గోప్యం తచ్ఛృణు యేన కలిసంసారం తరిష్యసి భగవత ఆదిపురుషస్య నారాయణస్య నామోచ్చారణమాత్రేణ నిర్ధూతకలిర్భవతి । నారదః పునః పప్రచ్ఛ తన్నామ కిమితి? స హోవాచ హిరణ్యగర్భః । **హరే రామ హరే రామ రామ రామ హరే హరే । హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే** ॥ ఇతిషోడశకం నామ్నాం కలికల్మష నాశనమ్। నాతః పరతరోపాయ స్సర్వ వేదేషు దృష్యత ఇతి । షోడశకలావృతస్య జీవస్యావరణ వినాశనమ్ । తతః ప్రకాశతే పరం బ్రహ్మమేఘాపాయే రవిరశ్మిమండలీ వేతి । పునర్నారదః పప్రచ్ఛ । భగవన్కోఽస్య విధిరితి? తం హోవాచ నాస్య విధిరితి । సర్వదా శుచిరశుచిర్వా పఠన్ బ్రహ్మణస్సలోకతాం సమీపతాం సరూపతాం సాయుజ్యతామేతి యదాఽస్య షోడశికస్య సార్ధత్రికోటిర్జపతి తదా బ్రహ్మహత్యాం తరతి । తరతి వీరహత్యామ్। స్వర్ణస్తేయాత్పూతో భవతి । వృషలీగమనా త్పూతో భవతి । పితృదేవమనుష్యాణామపకారాత్పూతో భవతి । సర్వధర్మ పరిత్యాగపాపాత్సద్యశ్శుచితామాప్నుయాత్ । సద్యో ముచ్యతే । సద్యో ముచ్యత ఇత్యుపనిషత్ ॥

॥ ఓం సహనా వవ త్వితి శాంతిః ॥

॥ ఇతి శ్రీ యాజుషీయ కలిసంతారణోపనిషత్ ॥

ఓం

అథ పంచశాంతయః

ఓం వాఙ్ మే మనసి ప్రతిష్ఠితా । మనో మే వాచి ప్రతిష్ఠితమ్ ।
ఆవిరావీర్మ ఏధి । వేదస్య మ ఆణీస్థః శ్రుతం మే మా ప్రహాసీః ।
అనేనాధీతేనాహోరాత్రాన్సందధామి । అమృతం వదిష్యామి ।
సత్యం వదిష్యామి । తన్మామవతు । తద్వక్తారమవతు ।
అవతు మామ్ । అవతు వక్తారమ్ ॥

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥౧॥ (ఋగ్వేదము)

ఓం పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్ పూర్ణముదచ్యతే ।
పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే ॥
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥౨॥ (శుక్ల యజుర్వేదము)

ఓం సహనావవతు । సహ నౌ భునక్తు । సహ వీర్యం కరవావహై ।
తేజస్వి నావధీతమస్తు । మా విద్విషావహై ॥
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥౩॥ (కృష్ణ యజుర్వేదము)

ఓం ఆప్యాయంతు మామాంగాని వాక్ ప్రాణశ్చక్షుః శ్రోత్రమథోబల
మింద్రియాణి చ సర్వాణి । సర్వం బ్రహ్మౌపనిషదమ్। మాహం బ్రహ్మ
నిరాకుర్యామ్ । మా మా బ్రహ్మ నిరాకరోత్ । అనిరాకరణమస్త్వ
నిరాకరణం మేఽస్తు । తదాత్మని నిరతే య ఉపనిషత్సు ధర్మాస్తే
మయి సంతు। తే మయి సంతు ॥

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥ ౪ ॥ (సామవేదము)

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ।
స్థిరైరంగై స్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభిః వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ॥
స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।
స్వస్తి నస్తా ర్క్ష్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్ దధాతు ॥
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥౫॥ (అథర్వణవేదము)

॥ హరిః ఓం తత్సత్ ॥ ఇతి శివమ్ ॥